

Editor
**Asociația
culturală
HELIS**

Ediția XXX:

**Festivalul Ionel Perlea a atins nivelul internațional
al dirijorului născut la Ograda, în Ialomița**

50 de soliști de operă și dirijori, din toată lumea, au venit la Slobozia pentru a participa la Concursul Internațional de Canto și la Concursul Internațional de Dirijă, închinat prestigiosului dirijor ialomițean.

Cele două competiții muzicale au fost dublate de două masterclass-uri, organizate în premieră în spațiul cultural ialomițean și susținute de soprana Nelly Miricioiu, de la Covent Garden, Londra, și maestrul Dumitru Goia, din Republica Moldova, conferențiar la Universitatea Națională de Muzică din București.

Trofeele de canto și dirijă au ajuns în Germania, unde locuiesc cei doi laureați: David BUI, cel mai bun dirijor din concurs, și Seo Kyoungan, originar din Coreea de Sud, cel mai bun solist de operă. În premieră, la Slobozia, s-a pus în scenă *La Traviata*, integral, cu un adevărat succes de public. De altfel, fiecare eveniment al festivalului s-a încheiat cu adevărate spectacole simfonice și de operă. Valoarea totală a premiilor s-a ridicat la 50.000 lei, acordate de Consiliul Județean Ialomița, care a asigurat bugetul integral al manifestărilor, prin Centrul Cultural Ionel Perlea și în parteneriat artistic cu Asociația Suonarte. Veniturile încasate din taxele de participare au depășit 100.000 lei.

La 30 de ani de la înființarea ca un concurs de lied, Festivalul Ionel Perlea a devenit internațional și se desfășoară sub forma a patru evenimente distincte: concurs de canto dublat de masterclass belcanto și concurs plus masterclass de dirijă.

Primul din cele patru a avut loc, tradițional, în mai, luna în care Ionel Perlea s-a întors pentru ultima dată pe megalurile natale, în 1969.

Gala concurs canto - Locul 1 - Seo Kyoungan

La International Opera Competition s-au înscris 56 de concurenți din România, Germania, Italia, Olanda, Ucraina, Republica Moldova, Belgia, Turcia, Portugalia, Coreea de Sud, China și Rusia. În urma preselecției online, juriul, alcătuit din soprana Mihaela Stanciu, tenorul Robert Nagy și baritonul Cătălin Toropoc, a calificat 25 de concurenți. Dintre aceștia, în finală au intrat Alexandru Costea - contratenor, Eusebiu Huțan - tenor, Aleksandra Kirsanova - soprână, Andrei Petre - tenor, Aida Pascu - soprână, Lara Raihno -

Gala concurs canto - Locul 2 - Yurii Strakhov

soprână, Seo Kyoungan - tenor, Yurii Strakhov - bariton, Diana Turturelă - soprână și Mihai Urziciana - tenor. Juriul galei, prezidat de maestra Nelly Miricioiu, din U.K., alături de soprana Florența Marinescu, România, tenorul Mihai Munteanu, Republica Moldova, dirijorul Alessandro Cedrone, Italia, și soprana Mirella Bunoaica, din Slobozia, Ialomița,

laureată a concursului internațional de lied Ionel Perlea, a decedat următorul palmares al ediției aniversare: Trofeul și Premiul I ale ediției XXX: Kyoungan Seo - Coreea de Sud, Premiul al II-lea - Diana Turturelă - Republica

Gala concurs canto Locul 3 - Diana Turturelă

Moldova, Premiul al III-lea - Yurii Strakhov - Ucraina, premiul publicului online - Alexandru Costea - România, premiul publicului din sală - Lara Raihno - Portugalia, premii speciale: Aida Pascu - Coreea, Aleksandra Kirsanova - Ucraina și Eusebiu Huțan - România.

Spectacolul cu public al Galei finale a Internațional Opera Competition a fost urmat de Opera Internațional Masterclass susținut de soprana Nelly Miricioiu, la începutul lui iunie, cu treisprezece artiști lirici, douăsprezece soprane și un tenor. Toți au evoluat apoi în BelCanto GALA, din 5 iunie 2021, în fața unui public impresionant, venit la Slobozia din toată țara.

Adevărată provocare a Festivalului Internațional Ionel Perlea au reprezentat-o masterclass-urile și concursul de dirijă. În perioada 19-24 Iulie, maestrul Dumitru Goia a pregătit 8 tineri dirijori să dirijeze *La Traviata*,

Masterclass dirijă

spectacolul de operă pus în scenă, în premieră, la Slobozia, în seara de 25 Iulie 2021, la Sala Europa a Consiliului Județean Ialomița. Reprezentația fabuloasă a avut protagoniști tineri soliști: soprana Alexandra Grigoraș (Italia) în rolul Violetei Valery, tenorul Andrei

Masterclass canto

Manea (Opera Națională Cluj) în rolul lui Alfredo Germont, tenorul Alexandru Constantin (Opera Română București) - Giorgio Germont, mezzosoprană Adelina Cociubanu - Flora Bervot, Bianca Poenaru - Aninna, Paul Celmar - Gastone, Dan Indriciu - Barone Douphol, Ștefan Lamatic - Marchese D'Obigny, Iustinian Zetca - Dottor Grenvil, Alin Horia Mânzat - Commissioner, alături de corul coordonat de Adrian Ionescu și Orchestra Ionel Perlea condusă succesiv de

Gala belcanto

dirijorii: Marius Șerbanescu, Cosmin Hârșjan, Mihaela Istrati, Enrique Ricart Torres, Cătălin Toropoc, Bianca Opera, Cezar Verlan, Peter Florentin Gică și Mircea Păduraru. Pe scenă au fost peste 100 de soliști și instrumentiști, iar sala Europa s-a dovedit prea mică pentru doritorii spectacolelor de operă, chiar dacă, în majoritate, elevii și profesorii Liceului de Arte Ionel Perlea au fost indiferenți la fenomenul muzical al Bărgănelui, lipsind de la cel mai important eveniment artistic al anului.

Gala „Traviata”

Un regal s-a dovedit și concursul internațional de dirijă, care s-a desfășurat în perioada 27-29 Iulie, și a fost inițiat în anul în care ai de maestrul Sabiu Pătruța. În 2021, s-au înscris 51 de dirijori cu vârste între 27 și 57 de ani, din 16 țări: Anglia, Austria, Azerbaijan, Belgia, Coreea de Sud, Germania, Grecia, Italia, Japonia, Mexic, Polonia, România, Spania S.U.A., Taiwan și Ucraina.

(continuare în pagina 2) ➡

← (urmare din pagina 1)

La Internațional Conducting Competition au participat 25 de concurenți, iar după două runde semifinale, în gală au intrat: David Bui - Germania, Monika Stefanik - Polonia, Shizuo Kuwakara - Japonia S.U.A, Andrew Joon Choi - S.U.A, Mark Perlman - S.U.A și Mircea Păduraru - România.

Juriul, prezidat de Andriy Yurkevich, director muzical al Teatrului Național de Operă și Balet, "Maria Biesu" din Chișinău, alături de Sabin Pătuța, compozitor și dirijor, Irina Hasnaș, compozitor și muzicolog, Cătălin Toropce, președinte Asociația SunARTe și Claudio Maria Micheli, dirijor și profesor la Academia Internațională de Muzică din Roma, a decis

următorul clasament: Trofeul Ionel Perlea, premiul I la dirijat și premiul special al Filarmonicii de Stat din Sibiu - David Bui; premiul al II-lea, premiul special al Operei din Brașov și premiul special al Filarmonicii de Stat din Sibiu - Shizuo Kuwakara, premiul al III-lea și premiul special al Filarmonicii Banatul din Timișoara - Mircea Păduraru, care a mai primit și premiul orchestrei.

Gală finală a concursului internațional de dirijat a avut loc în 29 iulie, datată ziua Imnului Național al României, dar și ziua în care s-a împlinit 51 de ani de la plecarea în eternitate a dirijorului Ionel Perlea. Omagial, finala s-a deschis cu „Deșteaptă-te, române” în interpretare simfonică și vocală, sub bagheta maestrului Andriy Yurkevich.

Pe parcursul celor patru săptămâni din lunile mai, iunie și iulie, când au avut loc evenimentele, participanții au vizitat Casa Memorială de la Ograda și au fost impresionați de toate obiectele documentar păstrate și pus în valoare pentru cinstirea memoriei ilustrului înaintaș.

Participarea internațională a juriului și a concurenților confirmă renumele mondial al dirijorului aloameean care a condus orchestre pe toate marile scene din Europa și America, iar organizarea majestuoasă a celei de-a XXX-a ediții a Festivalului Ionel Perlea dovedește aprecierea autorităților județene față de personalitatea artistică emblematică a lui Ionel Perlea.

Gală concurs dirijat - Locul 1 - David Bui

Gală concurs dirijat - Locul 2 - Shizuo Kuwakara

Gală concurs dirijat - Locul 3 - Andrew Joon Choi

HELIS - aprilie, mai, iunie 2021

Vasile Iordache, p. 1 - Așa este, felicitări!
Marius Stan, p. 1 - Ce bine prind într-un volum.

F.L.Dalian, p. 1 - Încearcați să speculați situațiile ca în cronicile helisienne. Puteți fi imbatibil.

Răzvan Ciucă, p. 2 - Felicitări!
Răzvan Ciucă, p. 3 - Istoria ne oferă povești adevărate, nu-i așa? Unele sunt interesante, altele ne îndeamnă să meditam la destinul nostru.

P.I.Crețuț, p. 4 - Deja ne uram de moarte/când între eternitatea promisă de ei și o îmbrățișare nebună/alăi se fim muritorii./munții sunt gata să ariace/peste inimă ta avalanșe năuce/

Costel Bunoaica, p. 4 - /Undeva, între mâine și ieri,/sinele mea a săpat o tranșee prin topama zgâmbie./Pășiri de măt ai ciugulit din văzduh vresnice/și au îngropat în ger simfonicele vna de un greier stingher./Sunt oboști!/: noapte. E foarte târziu/și încă nu m-am murit! Despre mine atâta mai știu!/
Viorica Gheorghie, p. 4 - /Colind până când/zăpada va scrie pe pământ, cu bucurie sfântă,/în flori albe, flori de dor:/Iubire!./Nu te grăbi/urcă și tu pe drumul mărturisirii și pătimirii/și viața îți va fi descusată./

Ștefan Neagu, p. 5 - /Acum sum Golgota unei infernale cămilo/Cu gândul la Deșteptul ceres/

F.M.Ciocia, p. 5 - /Dacă as fi tânăr/Te-aș chema în regalul meu din aprilie/Să te îmbeți cu mireasma florilor/Și să schimbi lumea/

N.Teaharie, p. 5 - /Trăiesc o neliniște vegetală,/un foșnet, un ceva urmat de o liniște urmată de un gol/o absență, ține doctorul, pe care îndeapătăndu-se/de fapt, abia atunci o regreși/

N.Tăicuțu, p. 5 - /pe chipul tău/nu pot citi istoria zilei de azi/orientate plugul/spre o dimineață aleasă/și întâmpina anul nou./câmpia română, precum țepurele/ține ochii tot timpul deschis/!

Alina Marieta Ion, p. 6 - /Orașul ăsta nu este al meu/doar vin și plec./nu-s de aici/

Al.Cazacu, p. 6 - /Gândurile din altă primăvară se întălesc/cu cele din primăvara de acum ce se transformă în cântec/

Valeriu Valegvi, p. 6 - /Doamne/adună-mă/în averse de ploaie/redă-mă/Într-o coastă vântată de ploaie/să-ți ridicii un adăpost/pe/ntre gânduri pribege/

Marian Ștefan, p. 7, 15 - vezi p. 2.

Adrian Bucurescu, p. 8 - /Dar, până atunci, căruța cu melancolie/Trece agale, lăsând urme în glie/

Marina Cușă, p. 8 - Ion Roșioru? Jos palăria.

Titi Damian, p. 9 - vezi p.2.

Daniel Marian, p. 10 - /Iubesc femeile care înșală/amaratic-măcar știu ce vor/femeile sirene/adică femeile pește/ce sparg visuri pe ărm după ce/le înecaă în valuri fără urme de regreț/

Silvia Bîtere, p. 10 - /când mă ascund în fericele am sentimentul/că de acolo începe de fapt tristețea lucrurilor în sine./au luat-o razna fluturii în mintea omului/nu mai au timp de hibernare și chestia asta mă enervează/

Marian Ștefan, p. 11 - /Ieri am citit anulul unui medic/Specialist în vindecarea crizei de sentimente.../N-ăș vrea să fiu singur/Vineri, în ograda mea, va poposi toamna 80/

Toru Ciuc, p. 11 - /Viața pornește în grabă aceiași război/pe care a nimeni să nu-și amintească/și-am văzut umbra dansând/

Loredana Stan, p. 12, 13 - Chiar se simțea nevoia unei priviri de ansamblu focalizate pe literatura feminină, dar este o muncă de durată, cu multe provocări.

Victor Nicolae, p. 13, 14 - Și câte vor mai fi de acum încolo. Cuita! Pandorei nu s-a deschis complet.

Leonard Voicu, p. 14, 15 - Supr.

Cătălina Stroe, p. 16, 17, 18, 19 - În lumea asta mare totul este posibil. Desigur, răul și binele sunt polii care fac civilizația să se miște, dar să nu exagerăm cu scenariile. Uneori evenimentele complicate pornesc de la fapte simple, stupid de simple.

Al.Bulandra, p. 19 - Ce va urma?

Petronela Apopei, p. 20 - /De m-a durut vreedată gândul nopții./A fost că sunt de tine prea departe././Noi suferim de-aceiași nebulie/Când zoriu ne privesc cu o ochi desnebie./Tu-mi ești poem, eu...amplă poezie/Ne paște-un dor de dor și de vis.../

Paris, 02.08.2021, Dan Simionescu

AUGUSTIN MOCANU COPILĂRIE ÎN VREME DE RĂZBOI - însemnări memorialistice

MARIAN ȘTEFAN
ASEARĂ CÂND N-AU CÂNTAT COCOȘII
TRĂITE, VĂZUTE, AUZITE... 1992-2020

TITI DAMIAN
POVESTIRI DIN URZICENI
VICTORIA, ULTIMA SECUNDĂ!...

De ce nu scriu separat despre fiecare? Dintr-un motiv simplu: toți trei au același destin literar, iar o parte a operei lor este dedicată spațiului natal, construit cu idei și fraze cel mai durabil monument pe care îl poate zălmisi un om. Bojui lui Augustin Mocanu, Fierbinți și Grecii lui Marian Ștefan și Muscelul magic al lui Titi Damian, vor trăi așa cum le-au văzut autorii în paginile nepieritoare ale cărților. Pentru aceasta concetenții ar trebui să-i medietizeze, să boteze instituțiile cu numele lor, sau să-i asocieze pe panoul de la intrarea localității.

Măi unește pe cei trei vârsta, octogenari fiind. Surprinzător, dacă pentru unii însemnă licheiera carierei, dumneașlor sunt mai profiici ca oricând, demonstrând o tinerețe spirituală de invidiat. Sunt conștienți, desigur, de valoarea operii proprii, dar abordarea memorialistică din ultima perioadă adaugă o nouă dimensiune, una benefică, atât pentru ei, cât mai ales pentru cititor.

Probabil, vor traversa cîndva perioade mai puțin inspirate, dar le pot depăși cu un gest simplu, uni pe care d-l Marian Ștefan l-a înțeles primul, adică să consemneze într-un jurnal trăirile zilnice. Nu neapărat cu gândul la posteritate, poate fi un dar oferit nepotilor, unui centru prieten și în altmăd rând o experiență de viață dirijată cititorilor anonimi.

După cum probabil știți, cel mai profiile dintre cei trei este d-l Titi Damian, care poate dezvolta în pagini ample orice subiect. O calitate demnă de învidie, posibilă bănuiesc numai dacă ești și un cititor înrât. Citind, pătrunzi în universal celorlalți și îți extinzi pe al tău. Imi vine în minte o povestire a lui Ciocia, unde un grup de entuziaști creionază virtual personalitatea unor oameni, astfel încaz devin entități reale în acel spațiu. E ca și cum s-ar crea un avatar virtual, care după dispariția mea fizică ar continua să trăiască, să gîndească și să reacționeze cu apropiată exact ca originalul. Dacă această ipoteză s-ar materializa cîndva, jurnalul zilnic ar fi temelia pentru definitivarea personalității autorului și construirea avatărului său. Ai putea scrie cărți pe care fizic nu mai ai energie să le definești, ai căi instantaneu operele care te atrag, etc.etc. Concedîndu-se la spațiul virtual, preșenți și familia te pot vedea așa cum vezi tu și fi în-zit, și poate, tot într-un viitor ipotetic, dacă dorreși, poți fi transferat într-un corp fizic, construit la comandă.

Revenind la subiect, vă asigur, domnilor, că sunteți valoroși și tocmali de ales scriind oricare dintră cele două avatăruri ar lăsa un gol de nelucuit în inimile prietenilor. Totuși, nu ne putem opune destinului și mai ales timpului, dar le putem plăcii transferând o parte din sufletul nostru în paginile cărților scrise, sau pe care le vom scrie.

28.07.2021, Paris, Dan Simionescu

Stefan NEAGU

Baladă absurdă

De la roșu la negru-
Tot spectru-i funebru.
Sif expresionist
Încerc să exist
Pe-un colț de hârtie
Pe care mi-o scrie
Cu mâini de plectru
Cum vreau să mor eu;
Cu argint bolnav,
O jale de sclav-
Poema absurdă
Spre lumea surdă
A morții de azi
Cu virusii granzii
Ce stau camuflați
Și-n regii gonflați.
Să-i spele afară
O ploaie de vară.
No-o fierbe ibricul-
„Eu și nimicul...”
În Piața publică
Ericic-abulic
Rezistă o cruce
Din vremuri năuce,
Când, roșii, am spus
Rugăciuni spre Apsu
Înt-o prăbușire
Liberă Năsure.

(Martie 2021)

Infectatul pasionat

(word in Agony)
-alt plagiat venal -

Toate trec în mare grabă
În delirul infernal-
Ca o vijelie-arabă
Spre frescul ornamental.

Hipocrat cu-a morții școală
Decretează-n infinit
Agonia mondială
Spre-al ororiilor zenit

Gloz-din nou sute pașpe
Vine iar ca un bandit.
Cântă-n cimitire vrajite
Viitorul sodomit.

Furnizor de moarte dură-
Îngnorant și rău ciumat;
Hoi hidros pe-o arătură
Voi sfârși pân' la igned.

Finahă-s-o-m Gigantic Plus
De sur-ca Tutankhamon,
Șipot vovoe-lacom nespuz;
Tornadă șvabă-n Koln și hydră.
Ca o mangustă „pedi-greacă”
Rothschlid rânjește din amvon.

(10-18 July 2021)

Golden dreams

[O seară cu granzii venerați, la Montreux]

Nepieritoare cortegii burgezhe,
Recuperate din milioane de clișee
Ce le crezuserăm pierdute
Iată, n-aduce în rândul lumii,
Chiar dacă mai ieri voriseră să fiu
Doar un castăr îndoltric
În hamuri de cafile cărând cu blândețe
O cotiugă netrebnică-
Oricum, un animal trăgând bine
Prin sfânta-mi provincie
A libertății deplin asumate.

Simplă și diabolică metamorfoză;
Mîciorarii și proparii
Din cimitirele cu rugii paglane,
Din bezele și ceușele
Unor omoruri necerectate;
Manechine, meloane, mulaje
După cele mai bizare lampioane
Respirând parfumul luminii
Dansând orbitoare
În lupanarele din 33
Și rîvnitele Legiuni de Onoare.
Și platinalele galoane de generali,
Și comanda unor armate continentale;
Fântînarii ghețurilor
Din legendarul United Fruits&Crimes Co.
Din Arhipelagul cu Tîrmuri Batante
Îmi trimite cărți poștale dintr-o piele vrajită;
Wishing Wells-invitații la Marile Parade,
O seară cu granzii venerați, la Montreux
În semn de recunoștință că le-am livrat
Doar vaci sîntoșoase pentru șeptelul lor fabulos
Și brazi de argint
Cu rîdicnici mîndri de apă vie.
Eu însuși sînt Garantul Suprem
Că se vor mai livra
Milioane de tone, de-aici din bălătură
Am girul secret - am mîna liberă
Pentru semnatură.

Sînt primiți cu onoruri
La ruletă, la baccara.
Sunt dus pe scenă-dau mîna
Cu muzicienii la care o viață am visat;
John Coltrane, Dave Sanborn. Frank Zappa
Și Adolfo „Fito” De La Parra
Doar trei secunde, după care, toți știm,
Oricui îi cedeză inima...

Da, liber sînt să mă-nvîrăd ca o cometă.
E timp, mi se-ngăduie o sîngereare de onoare
Și o mică piruetă...

Deloc grăbit, sub felinarele mici de rogoz,
Sunt liber, pe malul micului meu râu
Să culeg ciupercele-albastre și caprifolii răscopt,
Să desfund stîlvarul de melci ruginii
Și ape moarte.

Nepieritoare cortegii burgezhe
Mă ghidueză magnific spre fluvii mînoase;
De-aceo mijsec Golden Dreams
Și, poste, dintr-un jîntirim liniștiț
Un mormînt cu chiric.

(August 2013)

Pastel Post-Armindeni

[Note minore dintr-o simfonie morbidă]

Cîlează sfîos pre moarte
Cu trupul grav bismarckuit
Ca un kinder bătrîn din Westfalia,
Număr stelele stîmbe și-mi spun;
Eu n-am avut niciodată
Simplu exilului. N-am năufurat
Decăt din propria odie
Pînk-n buclătrîc...
Acum sînt liber iară să ies
La Exterior:
Pe o lespede neagră,
În parcu-irouurat.
[Sfidînd mangusta primăvară
Eu, ilegal, veni-am aici zilnic
La Hieratizant].
Supravegheată timid de dimineață
De tirania nestîmă a hătașilor-
Șerpării instalați
Mîngîindu-și îndelung pistoletele.
Azi înșă stau la distanță
Relaxați, dar circumspecți
Ca țigari melancolici
Din Savane.
Ușor nevrotic
Dar teafăr, încă teafăr acum-
Mă vîd și ei clar, și
Ca un semn de bunățate,
Închid ochii și tac;

Mai întai, o țigară
Și o sorbitură fierbinte
De cafea cu „abinit”
Din pîhărtuț mic
Cît degetular
Camuflat în buzunarul nevăzut
Lîngă inimă
Ca sub sfînt savane.

„Ca un triumf,
Eu zămbesc tandru recunoscător
Le trimiț și eu
Printre rotocoale de fum ”
Am început din nou să respir confortabil
Pe loc poeziei mele,
-O naturală butaforie
Sub jilavul auzi
Prevestind viitor și iminente invazii
De buldozere negre;
-O fortărășcă-jucărie
Dintr-un Parc pentru copii,
Între patru ciuperce gigante ruginate
Culese din Pîdurea lui Charles Perrault;
Toți o știu-o cochetați sibăstrie
În plîn burz trepidant;
-O turbărie pe care acum
Vor s-o arunce-n neant,

O cavernă în plîn aer
Mînjătu cu un graffiti barbar

În spate - ruina
Unui pâlțelî roșiat-învolț
Care s-a rodit
Pînă la nivelul al treilea

Și acolo a rîmas
Suspensat în eternitate
Ca-ntr-un tencuros zenit;

Abside-auguste
Înghiț sub marmuri un doliu nestens,
Rafale violente
De lumină avară
Și-ntruneric fierbinte...

Ciulesc urechea: două sau trei
Baldozere vin din fund
Ca o șarjă de artilerie
De la Verdun
Cel din frunte e un tanc, e un tun
Sau e Sfîntul Excavator Hieraticus?
Puțin infricoșat
Prizez înainte indolent,
Scuturînd scrumul
Peste tufe de pelin necosite de-un veac.

O, cum totul devine violent!
Să mă tem?

Pe-o tăbliță din silax vinețiu,
Scrib vivace, noter febril;
Un mastodont kacki-pămîntiu
Defiiază marșul
Ca elefanții necmiloși
Al lui Hannibal.
Un bloc din stîncă Loreley,
Ca un blestem,
Se prîvalește peste întregul continent.
O tornadă liberată din Renania
Înghițe lacomă totul
Ca hipopotamii de pe Nil
Aici totul se-nvîrte impecabil

Ca un vinyl
Adus proaspăt de un alier ego al meu
De la Topanga Corral.

.....
Scrutînd cenușa de Armindeni,
Furbund,

Doau-trei versuri
Mai pot scrie astăzi
Mîșcînd doar un punct albastru
Spre minus infinit
Și o bine... E

x
c
e
l
s
i
o
r

(mai-iulie 2021)

F. M. CIOCEA

Dacă un om te iubește
Ridică-i omului acela un monument în inima ta.
Dacă a curge prin ochii cuiva,
Iubește-ți!

Fericirea nu valorează doi bani
Dacă nu o primești în suflet ca un aristocrat
Și n-o dăruiești altora,
Care plăcesc lîngă ea,
Dar nu o vîd.

Nu cerși dragostea dintr-o fîntînă uscată;
Îzvoarele ei se vor deschide doar atunci
Cînd vei alunga spăimele
Ce te mistuie de atîta vreme
Și te va lovi, probabil,
Ca o tornadă devastatoare și minunată,
Dar nu demers sclavul ei;
Sclava în dragoste îl transformă pe om
Înt-o muscă degustătoare și periculoasă.

Ca să fii fericit îți trebuie o lume fericită.
Dacă n-o ai inventează una
Și poart-o cu tine în inimă;
Astfel vei învăța bucuria
Și durerea rănilor lui Cristos
Și vei privi eternitatea
Condensată în rotunjimea unei seminte.

Nu-mi cereți o definiție fericirii.
Nu există...
Uneori, cînd luna plină nu mă lasă să dorm
Mă gîndesc că nu am fost alungăci niciodată din Eden,
Ci ne-a fost alterat percepția lui;
De aceea, cîntodată, cînd privesc dimineața în zarc
Vîd o lume minunată,
Care n-ar trebui să existe acolo,
O lume unde nici nu poți muri de-atîta frumusețe!

În paharul de țuică se află o lume,
Mare cît disperarea care te ține captiv;
Ai vrea să ieși, dar
Continental acesta halucinant
Îți scrie în suflet desăcinate vechi,
Și-ți place.
Lumea din țuică poate fi frumoasă
Dacă nu locuiești permanent acolo,
Simți cum îți murmură veșnicia la ureche
Și încerci s-o înțelege,
Dar nu are rost:
Timpul arde intens doar în celulele noastre!
11.06.2021

01.07.2021

28.07.2021

Loredana STAN

Unii copii scriu

Scrii copii scriu.
Scriu frumos, deștept, curajoși, obraznici.
Vor să miște muniții din loc.
Și vor să aduce toată energia lumii
în mâinile și mințile lor.
Vor să facă poteci pe unde merg.
Vor să coloreze lumea în tonuri personale.
Copiii scriu uneori, în clipe geniale.
Cei bătrâni sunt prea ocupați să dea sfaturi,
Să pună sub lupă greșeli ireverențioase,
Să dea note de care nu îi pasă nimănu.
Din când în când, copii și bătrâni
formează niște jumătăți imperfecte
ale unui întreg scriitoricesc.
Dar, uneori, copii și bătrâni pot sta alături
pe aceeași margine a unui curcubeu.
Vreau să te citeșc, copile!

la o despărțire

Nici despărțirile nu mai sunt ce au fost.
E toamnă multă și ape fără de lacrimi.
Nici poezii, nici clarinete și basuri.
Nu ne mai întâlnim
nici la margini de ceruri
Sau începuturi de lumi
Suntem obosiți și sătui,
dormici de bule acide
cu care să plouă pe pământ
ca pentru o despărțire epică.
La revedere și adio
nu mai au niciun rost.
Suntem bătrâni și despărțiți de gânduri
în care nu mai avem loc.

Panoramare

„La început a fost Cuvântul”,
cum cuvintele produc realitatea, nu-i așa?
rostești antonimpul și locul, astăzi pădure,
și o mulțime de alte cuvinte se apropie;

dintrodată, te înconjoară brazii și păsările,
simți iarba, fluturii care te iubesc îți distrag atenția
de la comunele aflate pe jos, iuzi vervețe atacă
vârful copacilor, ursul e poate ascuns undeva,
după stânci, puțin mai jos urma de porci mistreți
scurmă după jir, într-o potână descoperi o câlpiță
de fân, uitată, de altundeva pândesc ochi albaștri
de lup, peste toate se pogorâ ploiă, care te curăță
și pe tine, îți pune scilipiri în păr, iar aerul devine
atât de curat, totul miroase a reavăn, a infuzie de
dragoste care crește ciupercele și naște mușchii
verde pe trunchiuri, seva surăului îi-e caldă,
bucuria ta descoperă păsări ce așteaptă razele
din care te vor colora inelele arborilor, ce de
găzite ta aerul, poteca nu vrea să se oprească,
izvorul nu știe s-o facă, nav și dedicat răului
ce îl așteaptă mai jos;

de-ai putea să te descotorosești de rostire,
acum că, uite, se înserază și nimeni,
nimeni n-o să mai poată vedea
ce se află pe partea ascunsă a fiecărui cuvânt;

Experimentezi inutilitatea

Lumea țișă după mediocritate.
O face pe ascuns, pentru că n-ar da bine,
la adăpost de toate complicațiile
care ar putea surveni.
Ți se spune cât ești de inutil
și că nu e loc
de puțină afecțiune între voi.
Ți se zâmbeste tandru
ca în fața spânzuratului la eșafod.
Ți se amintește de destinul măreț
în care tu nu ai loc
Și să nu te superi. Afară e frig.
Tu scoți pumnaele din tine unul câte unul.
Arriverderci, Roma și hasta la vista, Baby!

reportaj

Ieri m-am întâlnit în lucrări de bac
cu Justin Timberlake și Ronaldo,
printre alți oropșiți anonimi ai sorții.
Căldura se scurgea către mine neprefectă,
precum unele rânduri citite.
Citeam, citeam ca la un maraton al lecturii
și consenmam pe răboj adevărați.
Timpul se dilatase de la căldură.
Trăiam o după-amiază eternă,
Îmi aminteam de seceta din poezia lui Labiș,
Părea că trebuie să ajung acasă cât mai târziu,
Că nu trecusem destule probe
și nu răticisem destul în labirint.
Pe seară nimeni nu mai știa
decât de apoiului lui Clju
și de cei doi mostoni ai zilei.

Eu nu am ie

Astăzi un bărbat în ie intra în arealul meu păstos,
măstind de nesăbătoare.
Căldura dădea să ne agite,
dar ia lui era cumințe, cu ceva albastru,
plutind pe deasupra unui cap încrezător.
Trupari se mișcau în ritm de aniversare,
căci cineva se născuse chiar de ziua ie.
Furcui și tartine pluteau radios printre noi,
dar ia bărbatul stătea în capul mesei.
Și eu mă născusem să scriu multe foi albe,
în ritm de fado, ca un străigăt.
Ia lui mă cucerise, el vorbise liniștit, studiat
Și eu îi aveam stria de soi,
în spatele ochelariilor era un om fără ie.

fericire și atât

Și vine câte o fericire pe strada ta,
Și nu știi cum să te așezi în poza aceasta.
Cineva te vrea jucaș, cu mâinile în aer.
Aerul feribinte primește
Brațele noastre ca pe niște ramuri de măslini rebele.
Chipurile noastre sunt fără de mășți,
Vorbete noastre sunt dincolo de cer.
Deluce ofrandă și binecuvântare
pentru aceste clipe sinonime cu fericirea și atât.
Cum ne vom aminti de ziua aceasta
când nu mai era nimic altceva de rostit și simțit.

telegamă estivală

călduri și cărți cu roșcovi,
foame de micuni și nicăieri.
pictori și lșuși așezați printre flori,
glasuri doigte, aruncate spre cer.
claxoane și hărmălaie în orașul
în care cântă taraful rutenilor.
plăcri frumoase și atât de necunoscute
sătule de iubiri forțate.
predicatul nu mai au niciun rost
și nici toreaia lui pitagora, completată cu legea lui ohm.
Victorii peste victorii și noi rămânem la fel de goi.

Mircea TECULESCU

Holograme

Hogramama tainicului
foton de lumină
e crucea malteză;

datorită lui ajungi
să vezi
cum păsările
pun siruri de cruzi,
pe țărnă și
pe zăpadă;

pe urmă, în al brazilor sinod,
descoperi urmele celor vechi,
făcuți din țărână cu
multe culori și miremsm;

În zilele care se îngroapă una în alta,
ca uriașe, transparente
cristale de stâncă,
mărturie ale fulgerării
că nu este important să durezi,
astunci începe cunoașterea -
despre care cei cu adevărat vii
nu vorbesc -
ascunși ca într-o noapte;

urme de pași
suprapuse de timp,
pe care te străduiești să le urmezi,
astfel încât mersul, cu tine
să urce spre cer;

să se albească omul de asfalt,
învolit în manta-i de ceață,
care crede cu putere că
din serpentinele aerului
tot mai rece
se nasc urși polari,
spre care văzătorii privesc
cu uimire, deși, fără lumină,
ei nici n-ar ști că există
așa ceva;

Despre cunoaștere și flori

noi, celor date nouă
le vom străbate cuprinsul,
pe umeri cu hlamida amintirilor,
nu avem de ce să ne grăbim,
trebuie doar să fim atenți -
uite cum pulbera serii acoperă
florile crescute din morții
pe care doar Dumnezeu îi mai știe -
și pomenește;

Culori

Așa cum ochiul
frunză este,
când verde ți se arată
jic,
norocosului ajuns în pădurea
unde se poate afla
secretul învierii din morții
al copacilor,
dacă înfățișează rugăciunea;

așa cum ochiul
pește este,
îlcut și luncetor
print-o apă ce curgă,
când clipește șernalizând albastru,
pentru a apropia cerul
fără de care nu poți exista
tu,
biata formă fără arip;

așa cum ochiul
stea este,
înfrățindu-se ție strălucitor,
cu lacrimile uscate,
spre a te convinge
prin lumina fîntii spre inima-ți,
mai curată decât raza soarelui,
de adâncimea ascunsă
în nopțile senine;

așa irisul -
verdele, albastrul, negrul,
din ascunsa lume a șevaletelor;

Virgil DIACONU

INTERPRETAREA TEXTELOR REALISTE, FABULOASE, POETICE, MISTICE ȘI OBCURE

Există mai multe criterii de înțelegere și clasificare a textelor (scrierilor) culturale – conform genului lor, al stilului, al limbajului, al artei poetice, al viziunii etc. În acest eseu voi prezenta și comenta textele din punctul de vedere al viziunii sau al imaginației pe care ele o exprimă.

Analizând conținutul ideatic-referențial al textelor, în general, constatăm că ele poate fi realist, fabulos, poetic, mistice sau obscur, fapt care ne îndreptățește să spunem că textele în cauză sunt *texte realiste, texte fabuloase, poetice, mistice (religioase) sau texte obscure*. Iar asta înseamnă că înșiși viziunea sau imaginația care le-a creat nu este una uniformă, ci diferențiată: ca este, de fapt, o *viziune sau imaginație realistă, o viziune (imaginație) fabuloasă, poetică, mistică (religioasă) sau una obscură*.

Totodată, ar trebui să înțelegem că toate aceste tipuri de viziune sau imaginație își produc textele corespunzător prin transfigurarea în grade progresive a realității sau a existenței.

În cele de mai jos îmi propun să discut despre cele cinci tipuri de texte culturale și să aflu cum pot fi ele interpretate în mod adecvat. Și frește că voi da o atenție mai mare interpretării textelor mistice, pentru că ele mă preocupă în mod special.

(1). Interpretarea textelor realiste

Povestirile *Aminții din copilărie*, ale lui Ion Creangă, romanul *Baltagul*, al lui Mihail Sadoveanu, *Colț Alb*, al lui Jack London, *Robinson Crusoe*, semnat de către Daniel Defoe etc., sunt texte (opere literare) *realiste*, pentru că toate faptele și mesajele comunicate de aceste texte sunt, în ordinea vechii, verosimile, posibile; pentru că aceste texte sunt „adevărate” sau, mai bine spus, au aparența de adevăr: faptele relate de ele ni se puteau întâmpla și nouă, tuturor.

Caracterul verosimil, posibil, aparența de adevăr furnizate de ideile și faptele comunicate de aceste texte mă determină să le calific drept *realiste*. Realiste sunt o mare parte dintre povestirile, relațiile biografice sau istorice semnate de către o serie întreagă de scriitori.

Impactul meu, al cititorului-interpret, cu textual *realiste*, este *impactul de realitate*, în sensul că eu *recunosc* în text realitatea cea mare a lumii, de fapt fragmente din ea, și o accept ca adevăr. Textul realist îmi este familiar, uncoți chiar intim. De aceea, pot spune că eu înțeleg și interpretez-evaluez textual realist mai întâi prin compararea mesajului, a ideilor și a faptelor care constituie textul cu realitatea, cu existența mea sau a celorlalți.

Dar stabilirea valorii unui text realist particular se face și prin compararea acestui text cu arta poetică universală de *gen* a aceluși text, deci cu arta poetică a genului poetic, a genului epic, dramatic etc. Astfel, textual particular comentat de interpret va fi unul de *valoare* în măsura în care el confirmă, prin trăsăturile lui, arta poetică a genului său, de fapt principiile literare de valoare care configurează această artă poetică de *gen*; și va fi un text *modest valoric* atunci când el nu confirmă decât parțial și într-o măsură destul de mică arta poetică de *gen* căreia îi aparține.

(2). Interpretarea textelor fabuloase, a basmului

Există însă și altfel de texte, decât cele realiste descrise mai sus... De exemplu, basmul *Harap-Alb* se deosebește de povestirile realiste prin aceea că majoritatea ideilor și faptelor relate de el sunt *neobișnute, stranii, miraculoase, fabuloase, fantastice*. Astfel, în basmul nostru există un personaj care poate să bea toată apa dintr-o fântână (Setilă), un alt personaj care poate să mănânce cantități foarte mari de mâncare (Fomilă), sau un altul care, întinzându-și mâinile, poate să prindă o pasțare care s-a ascuns în lună (Păsări-îlți-lungii). Și tot în acest basm, o albăni vorbitoare cu Harap-Alb, iar un cal răpicioș se transformă într-un armăsar puternic și frumos, după ce mănâncă o tavă cu jărită...

Dar cu toate că basmul este plin de personaje, fapte și situații stranie, neobișnute în raport cu realitatea, eu nu pot să îl cert pe autorul basmului pentru faptul că el a creat o povestire plină de asemenea elemente

neobișnute, stranii, miraculoase, fantastice, pentru că tocmai acesta este, în general, basmul: o scriere plină de elemente fantastice, sau o scriere care *fabulosează*, realul cu fantasticul. Basmul este o scriere *fabuloasă*, iar impactul meu cu el este *impactul cu fabulosul*, deci eu înțeleg, cu o serie de fapte, scene sau tablouri nemeintâlnite, stranii, miraculoase sau fantastice.

În basm, criteriile de interpretare și evaluare nu pot fi cele realiste și strict raționale, pentru că noi, cititorii, trebuie să admitem acest tip de „realitate” neobișnuită, izolată de fantastic, unde este posibil aproape orice și este acceptat aproape orice, adică orice lucru neobișnuit, straniu, miraculos, fantastic. Această acceptare a fabulosului este pentru cititor o *convenție de lectură firească și subînțeleasă*.

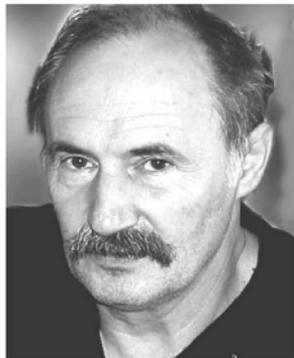
Interpretarea adecvată a basmului trebuie să accepte, așadar, fabulosul, miraculosul, fantasticul și, eventual, să le caute sensul moral și înțelegemul. Față de *Aminții din copilărie*, în basmul *Harap-Alb* am alalt regulă de interpretare și evaluare: *interpretarea și evaluarea mea vor trebui să rămână în și întru felul de a fi al basmului*, în general, adică *întru fabulosul*, deci să accepte caracterul straniu, miraculos, incredibil, supranatural sau fantastic al personajelor, scenelor și faptelor din basm. În felul acesta, eu și accept și păstrez nealterat farmecul deorealitate al lui basmului.

(3). Interpretarea textelor poetice

Poezia are darul de a ne reda sentimentul propriei ființe, pentru că ea mărturisește despre revelațiile și prăbușirile noastre, despre visurile și deșertăciunile care ne cutreieră. Ea este totodată o imagine a lumii, în toate înfrunghirile ei, banale sau bizare, strălucitoare sau întunecate, lumești sau divine.

Prezentându-se ca o mărturisire a propriei vieți a poetului, ca un fel de jurnal al bucuriilor și al tulburărilor sufletului său, care sunt neîndoielnice și ale noastre, ale cititorilor, textele poetice pot apărea ca fiind texte realiste. Și totuși, poezia nu este numai o transpunere a realității și a stărilor noastre afective în limbaj, nu este numai un transplant de realitate în text; ceea ce particularizează poezia este faptul că ansamblul ei ideatic-referențial, deci conținutul semantic, este o *lume ficționalizată sau izolată poetică*, așadar o *lume poetică*.

Oricum, poezia nu se reduce la elementele sale referențiale. De exemplu, în poezia într-un vers *Eu nu sunt altceva decât o pată de sânge care vorbește*, noi putem să identificăm lesne elementele realității, ale lumii sau ale existenței – eu, o *pată de sânge și actul vorbirii* –, însă acestea sunt numai elementele referențiale, nu și poezia. Poezia se naște numai atunci când reușește să pună într-o relație relativ coerentă aceste elemente referențiale și să creeze o *lume poetică sau o viziune poetică*. În cazul nostru, această *lume-viziune poetică* este metafora *Eu nu sunt altceva decât o pată de sânge care vorbește*.

Așadar, metafora abia citată este ceva mai mult și mai adânc decât elementele reale din care ea se compune. De aceea, pot spune că poezia este *transfigurarea poetică a realității (vieții), a lumii, a existenței*. Ea este configurarea poetică înedită a realității, este viziunea poetică asupra realității (vieții, existenței):

*Eu nu sunt altceva decât o pată de sânge care vorbește;
Tristețea mea aude nenăscuții câini
pe nenăscuții oameni cum îl latră;
Ea e femeia mea de Parma.*

Poezia este un discurs lingvistic de factură poetică, este o viziune poetică asupra realității, a existenței. Poetul reconstruiește lumea într-o altă dimensiune: cea poetică. Poetul este un creator de lumi poetice reale și bizare, intime și stranii, „banale” și insolite. Poezia este exprimarea și insolita poetică a realității, a existenței:

** Tristețea mea aude nenăscuții câini
pe nenăscuții oameni cum îl latră.
* Ea e femeia mea de Parma.
* Aude materia plângând.
* Eu nu sunt altceva decât o pată de sânge care vorbește.
* Și tare-i târziu, și n-am mai murit...
* Cei ce nu ard dezlanțuți ca noi
În flăcările noastre se destramă.
* Nu credem să-nvăț a muri vreedată.
* El m-a dus în casa de ospăț,
și dîgostea era steagul fluturând peste mine.
* Săgetarea unui leu în cușcă:
iată vânătoarea regală.
* A murit Enkidu, prietenul meu, care vâna cu mine
lei.
* Piatra Caraimanului m-a lovit drept în frunte.
* Prînșea mea e floarea de cires.
* „N-am cer!”; spusese mama, „N-am cer!”*

Poezia este un discurs al cărui conținut existențial este transformat poetic, așadar un discurs neobișnuit, straniu, ireal, bizar. Însă sub chipul bizarului, al stranieții, poetul scoate la lumină adevărurile noastre adânci: *Eu nu sunt o pată de sânge care vorbește; Tristețea mea aude nenăscuții câini / pe nenăscuții oameni cum îl latră*.

(continuare în pagina 10) ➡

← (urmare din pagina 9)

Ce înseamnă, în acest context, interpretarea textului poetic? Ea este, de fapt, revelarea viziunii poetice particulare a poemului sau a cărți de poezie în cauză, prin prezentarea întregii testuri semantice a textului, deci a sensurilor directe (proprii) și indirecte (latente sau sugerate). Și este evaluarea acestei arte poetice particulare a poemului (pomeilor), prin raportarea ei la arta poetică (estetică) generală a poeziei.

(4). Interpretarea textelor mistice

Să cercetăm, acum, o altă categorie de texte, și anume *textele mistice*, în care se cuprind textul religios, dogma religioasă, mitul, textul care ne comunică un ritual religios etc.

Să citim fragmentele de mai jos:

"Nu este alt Dumnezeu decât Mine, Eu sunt singurul Dumnezeu drept și măntuitor, alii Dumnezeu în afară de Mine nu este." (*Isaia* 45, 21-22)*

"[...] El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre." (*1 Ioan* 4, 10).

"Credincioșii nu-l creează pe Dumnezeu, nici nu-l inventează. Dumnezeu există" (Petru Rezuș, *Teologia ortodoxă contemporană*, p. 205).

Cele trei fragmente sunt tot atât de dogme religioase: dogma unicității lui Dumnezeu, dogma măntuirii noastre prin jertfita pe cruce a lui Iisus Hristos și Dogma existenței lui Dumnezeu.

Aceste dogme-texte mistice sunt, în raport cu realitatea, fapte supranaturale, miraculoase, misterioase, fantastice, și de aceea putem spune că dogmele în cauză seamănă în principiu cu textele fabuloase, deci cu basmele, pentru că și ele conțin, asemenea basmului, elemente stranie, nefirești, neobișnuite, miraculoase sau fantastice.

În temeiul acestei asemănări a textului mistic cu textul fabulos, pe de o parte, și al peepării fabulosului din basm, pe de altă parte, noi am trebui să acceptăm și fabulosul din textele mistice.

Cu toate acestea, va trebui să ținem cont de faptul că între creațiile mistice și textul fabulos al basmului există și o mare deosebire: în timp ce basmul nu cere ca faptele fantastice relatate de el să fie create și considerate de către lector ca adevăruri, discursurile religioase, cele mistic-dogmatice, cele mitologice sau textele ritualice se vor *adevărate*, deci cer să fie create de lector ca fiind adevărate. Originea lor dumnezeiască [a dogmelor] le face adevăruri incontestabile, veșnice, măntuitoare și de necuprins cu mintea", afirmă teologul Sf. Iustin Popovici în *Dogmatica Bisericii Ortodoxe* (I, p. 21, p.m.).

Așadar, dacă basmul nu ne cere să credem că Setiila, Fomilă, Pășari-litzi-lungă există în realitate și că aceste personaje pot să facă și în realitate lucrurile neobișnuite, stranie pe care ele le fac în basm, zeii învâțării în-tin-mit, în-tin-text mistic sau în anumite rituri, înțegri (buni sau răi) Dumnezeu, Iisus Hristos *cer să fie considerați fiind adevărate*; și asemenea lor, toate cuvintele, promisiunile, faptele și amintirile Domnului, profeților, din textele religioase iudaice sau din cele creștine, dogmele religioase cer să fie socotite drept "adevăruri incontestabile", deosebi omul rațional nu le poate considera astfel atât vreme cât ele sunt iraționale, supranaturale, "de necuprins cu mintea", după cum afirmă mai sus chiar teologul Iustin Popovici și, alături de el, toți teologii creștini.

În plus, teologii dogmatici afirmă că dogmele religioase trebuie aplicate în viața reală a credincioșilor. Ele cer un comportament care să le urmeze mesajul. Dar problema textelor mistice, dogmatice, este aceea că de vreme ce ideile, faptele și personajele lor sunt supranaturale, fantastice, miraculoase, cu totul neobișnuite, iraționale, "de necuprins cu mintea", ele nu pot fi aplicate în viața reală, de zi cu zi.

(4.1.). Hermeneutica „Iururilor duhovnicești” în concepția Apostolului Pavel

În *Epistola întâi către Corinteni* a Sfântului Apostol Pavel, capitolul 2, întâlnim un fragment interesant și

greoi), care se referă la modul în care ne este dat să cunoaștem și să judecăm sau să interpretăm „cele dăruite nouă de Dumnezeu”, adică „Iururile duhovnicești”. Dar să citim textul:

"Căci cine dintre oameni știe cele ale omului, decât duhul omului, care este în el? Așa și cele ale lui Dumnezeu, nimeni nu le-a cunoscut, decât Duhul lui Dumnezeu.

Iar noi [credincioșii în Dumnezeu] n-am primit duhul lumii [= „duhul omului”, în general], ci Duhul cel de la Dumnezeu, ca să cunoaștem cele dăruite nouă de Dumnezeu;

Pe care le și grăm [comunicăm], dar nu în cuvinte de învățătură ale înțelepciunii omenești, ci în cuvinte de învățătură ale Duhului Sfânt, lucrămînd lucruri duhovnicești oamenilor duhovnicești.

Omul firesc [profan] nu primește [în sufletul lui pe] cele ale Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebulie și nu poate să le înțeleagă, pentru că ele se judecă duhovnicește.

Dar omul duhovnicec toate le judecă, pe el însă nu-l judecă nimeni;

Căci cine a cunoscut gândul lui Dumnezeu, ca să-L învețe pe El? Noi însă avem gândul lui Hristos" (*Epistola către Corinteni* 2, 11-16, p.m.).

Apostolul Pavel ne vorbește aici, în principal, despre cunoașterea „celor ale lui Dumnezeu” sau a „celor dăruite nouă de Dumnezeu”, afirmând că „cele dăruite nouă de Dumnezeu”, deci „Iururile duhovnicești”, învățăturile Lui duhovnicești, „nu pot fi cunoscute de noi, decât prin „Duhul cel de la Dumnezeu”, iar nu prin duhul omului, adică nu prin rațiunea sa. Iar noi, cei care cunoaștem „Iururile duhovnicești” prin „Duhul cel de la Dumnezeu”, devenim „oameni duhovnicești”, deosebi de „oamenii firești”, adică de oamenii raționali, ne face să înțelegem Apostolul.

Totodată, Apostolul Pavel afirmă că noi putem grăi, deci putem comunica oamenilor aceste învățături, „ali lui Dumnezeu”, „dăruite nouă de Dumnezeu”, care sunt „Iururile duhovnicești”, „dar nu în cuvinte de învățătură ale înțelepciunii omenești, ci în cuvinte de învățătură ale Duhului Sfânt, în grațul Duhului Sfânt, lucrămînd [în acest fel] lucruri duhovnicești oamenilor duhovnicești”.

Așadar „Iururile duhovnicești”, în care se cuprind fără îndoială *textele (cărțile) duhovnicești sau mistice* care ne comunică *dogmele, poranice și legile divine*, create și transmise de către autorii biblici și profeți, „se judecă duhovnicește”, deci se *interpretază și evaluează* duhovnicește, mistic, numai de către oamenii duhovnicești, și sunt destinate și comunicate numai oamenilor duhovnicești, mistici, iar nu profanilor, nu rașunii profane.

Înțelegem astfel că Dumnezeu nu ne oferă doar un obiect, un conținut divin spre cunoaștere – „Iururile duhovnicești”, care cuprind și textele (cărțile și dogmele) duhovnicești sau mistice – ci și „organul” special al cunoașterii acestora – „Duhul cel de la Dumnezeu”...

În concluzie, putem spune că Apostolul Pavel, cel mai important teolog creștin din epoca sa, elaborează o foarte scurtă și esențială hermeneutică, în care afirmă că noi nu putem să cunoaștem, să comunicăm („grăm”) și să înțelegem („lămurim”) și să interpretăm („judecăm”) „Iururile duhovnicești”, textele mistice sau religioase, „cele dăruite nouă de Dumnezeu” spre cunoaștere, decât prin „Duhul cel de la Dumnezeu”, deci prin-o gândire de factură divină, duhovnicească, religioasă, dogmatică, ce ne este transmisă chiar de către Dumnezeu. Prin acest duh divin, noi dobândim calitatea de „oameni duhovnicești” (mistici, religioși).

În hermeneutica sa, Apostolul Pavel evidențiază în mod clar două tipologii umane diferite, „omul duhovnicec” și „omul firesc”; și, mai mult de atât, el consideră că singular care este legitimat să cunoască, interpreteze și comunice „Iururile duhovnicești”; divine, mistice sau religioase, este „omul duhovnicec”, deci acela cărui Domnul îi trimite „Duhul cel de la Dumnezeu”. El este singular care „nu judecă nimeni” [interpretază], dar pe care „nu-l judecă nimeni”, afirmă apostolul, iar asta înseamnă că ceea ce decretază „omul duhovnicec” este literă de lege și nu poate fi contrazis. Dar ce este acest „Duh de

la Dumnezeu” și cum cunoaștem și interpretăm noi prin „Iururile duhovnicești” Apostolul nu ne spune...

Prin disocierile pe care le face între „omul firesc” și „omul duhovnicec”, Apostolul Pavel adăncete prăpastia dintre cele două tipologii umane care se află în prejma lucrurilor duhovnicești și îl îndreptățește pentru cunoașterea acestora numai pe omul duhovnicec.

Hermeneutica și pedagogia religioasă paulină legitimează și anină „omul duhovnicec” și îl exclude din cunoașterea și interpretarea „Iururilor duhovnicești” pe „omul firesc”, rațional, iar acesta este o atitudine hermeneutică elitistă religioasă, care a se transmite teologiei, s-a cristalizat și s-a menținut până astăzi. Omul firesc, rațional nu are ce lăta în cunoașterea și interpretarea „Iururilor duhovnicești”. Pentru omul firesc, rațional, lucrurile duhovnicești, textele mistice „sunt nebulie și nu poate să le înțeleagă, pentru că ele se judecă [cunosc și interpretează] duhovnicește”, spune Apostolul Pavel, iar nu prin gândirea omului firesc. Dar ce înseamnă această judecare, cunoaștere și interpretare duhovnicească?

După cum vedem, credința (religia) pe care o apără Apostolul Pavel are nevoie de o categorie specială de oameni, și anume de „oameni duhovnicești”, adică de oameni care au primit „duhul cel de la Dumnezeu”, iar noi trebuie să ne întrebăm dacă cei care se numesc pe ei înșiși credincioși chiar au primit „Duhul cel de la Dumnezeu”, pentru ca astfel să fie capabili să judece, să cunoască și să interpreteze „Iururile duhovnicești” primite de Dumnezeu.

Firesc că Apostolul Pavel nu ne spune cine sunt, de fapt, ce care primesc „Duhul cel de la Dumnezeu”, însă bănuim că ei sunt în primul rând scriitorii (autorii) cărților sacre biblice și profeți, dar și scrierile și profetiile lor erau considerate în toate epocile biblice ca fiind inspirate de către Dumnezeu. Purători ai Duhului de la Dumnezeu mai pot fi slujitorii cultului, Apostolii lui Iisus și Iisus însuși. Dar numai cu acestia nu se ține în viața o religie.

Pentru noi, cei de astăzi, „Iururile duhovnicești”, cuvântul, poranice, legile și dogmele lui Dumnezeu sunt transmise fie direct prin Biblie, prin cărțile biblice (scripturile) care compun Biblia, deci prin *textele religioase biblice*, fie mediat, prin scrierile Sfinților Părinți, care comentează și în scrierile lor teologice chiar Biblia.

Hermeneutica Apostolului Pavel poate fi reprezentată print-o schemă foarte simplă:

Interpretul duhovnicec (mistic, religios), care a primit „Duhul cel de la Dumnezeu”, → transmite mesajul duhovnicec, mistic, religios al textului sau dogmei religioase numai unor destinatari (receptor) duhovnicești (mistici, religioși). „Omul firesc”, profanul, omul rațional, cel care nu a primit „Duhul cel de la Dumnezeu”, este exclus din ecuația comunicării duhovnicești, deși cei mai mulți credincioși sunt, de fapt, „oameni firești”, raționali, care nu au primit „Duhul cel de la Dumnezeu”.

O cu totul altă atitudine față de cele duhovnicești o are Iisus, pentru că el își transmite învățatura teologică și morală tuturor, oamenilor duhovnicești și celor profani, îngăduind în prejma sa și categorii dezavuate de oameni: corupți, precum vameșul Zahari, femei, care în acea vreme nu erau admise în comunitatea religioasă, oameni certaji cu morală și credință. Pentru noua religie, toți trebuiau îndreptați moral-teologic și recuperați, iar nu divizați și excluși din prejma celor din vine.

(5). Interpretarea textului obscur

Prin text obscur înțelegem textul *incoerent*, de neînțeles. Un text (discurs) poate fi obscur, deci incoerent, în două moduri: fie prin semantica (ideea) textului, fie prin lumea sa referențială, deși trebuie spus că de cele mai multe ori cele două tipuri de obscuritate vorbărească și se susțin unul pe altul. În continuare, voi vorbi îndeosebi despre textele obscure referențiale, care pot fi de factură *dada, futuristă, suprarrealistă, absurdă, letristă*.

Pentru a ne lămurii pe viu ce este un text *obscur* referențial, care este totodată și *obscur semantic...*, putem oferi drept exemplu un fragment dintr-un „poem dramatic” *dada* semnat de Tristan Tzara – *Prima avântură a celestă a domnului Antipyr* (1916):

Ușă zăvorâtă fără înfrățire suntem amare fel
freemătă a da înapoi scolopendru din turmul Eiffel
stomac imens cugetă și gândește chibzuiește
mecanism fără durere 178958555 ieho fibi aha

Soca Bgad' Afahou
tăcerea mlaștinilor petrolifere
de unde saltă la meridian flanele îngăbenite și ude
faaraaguma moluște Pedro Ximenez de Batumar
Inoiază pernele păsărilor Ca2O45Ph
lărgirea vulcanilor Soco Bgad' Afahou
un poligon neortogonal
scârba în sunet zglobiu și timp plicriac

Caracteristica principală a acestui text, pe care firește că nu-l putem numi poezie, este aceea că lumea sa ideatic-referențială este total incoerentă. Care ar fi regula compunerii unui astfel de text? Versurile sunt create prin *colajul lingvistic absurd*, în care se amestecă secvențe lingvistice și informații din domenii diverse, obiecte, cifre și formule chimice, cuvinte inventate fără sens, cuvinte din alte limbi, toate acestea neavând înțeles niciun semn.

Textul creat de Tzara este o amalgamare lingvistică de referenți, pentru că tocmai această amalgamare lingvistică fără sens a fost obiectivul lui Tzara. El a urmărit să producă un text, o „poezie” lipsită de logică, incoerentă, neinteligibilă și haotică referențial, un ghiveci lingvistic; și a reușit pe deplin:

Ușă zăvorâtă fără înfrățire suntem amare fel
freemătă a da înapoi scolopendru din turmul Eiffel
stomac imens cugetă și gândește chibzuiește
mecanism fără durere 178958555 ieho fibi aha

Lumea textelor obscure referențial sau incoerente referențial este neinteligibilă, imposibilă, neverosimilă, incredibilă, paradoxală, absurdă. Ea se află la capătul opus al lumii textului realist, a cărui lume referențială este inteligibilă, posibilă, verosimilă, credibilă.

Majoritatea versurilor „poeziei”-colaj obscure de mai sus nu au sens, sintaxa este grav alterată, iar ansamblul ideatic-referențial pe care „versurile” îl compun este incoerent, absurd.

„Semnificativ este în esență *vid – aceasta este descoperirea pe care o favorizează și apoi o împinge până la ultimale consecințe experiența dadaistă*”, opinează criticul Marin Mincu în *Avangarda literară românească* (p. 30). Textul colajului lingvistic incoerent nu își propune să ne impresioneze, să ne seducă sau emoționeze în niciun fel, ci să ne irite gândirea. Texte de acest tip vor să fie poezie, însă ele contrazic, neagă aproape tot ceea ce știm despre poezie până la momentul *dada*. „Poezia” *dada* schimbă conceptul (canonul) de poezie cu ceva care poate fi numit *poezie* sau *antipoezie*. Tocmai de aceea, conceptul acestei „poezii” nu s-a transmis decât în literatura avangardei, mai precis „poezii” futuriste, suprarealiste, absurde, lettriste, în forme diverse variate, însă toate improprii poeziei estetice. Oricum, poezie de valoare, estetică, nu a găsit în „poezia” *dada* nimic viabil artistic, ce poate fi preluat și dus mai departe.

Cum se interpretează o asemenea „poezie”? O poezie obscură de acest fel nu poate fi interpretată, pentru că orice interpretare presupune mai întâi un text comprehensibil, deci care poate fi înțeles, adică un text coerent, inteligibil. Or, textul *dada* nu este inteligibil. Textul *dada* poate fi înțeles, atât cât permite, descrie, prezentat, analizat, și tocmai asta am făcut mai sus. De altfel, în *Manifest Dada 1918*, Tristan Tzara își caracterizează singur și foarte bine, arta poetică⁴: „Ne trebuie oare puterice, drept, precizie și pentru totdeauna *neînțelese*. (...) Opera de artă nu trebuie să fie frumoasă în sine, căci ea a murit.”

Dar desigur că nu frumoșea a murit, ci spiritul artistic receptor al lui Tzara, care nu mai vibrează decât la

Ușă zăvorâtă fără înfrățire suntem amare fel
freemătă a da înapoi scolopendru din turmul Eiffel
stomac imens cugetă și gândește chibzuiește
mecanism fără durere 178958555 ieho fibi aha

(6.) Câteva concluzii

Ca o concluzie la toate cele de mai sus, putem spune că cele cinci tipuri de texte, despre care am vorbit până acum, și anume *textele realiste, textele fabuloase, poetice, mistice* și cele *obscur*, sunt produsul a cinci tipuri de viziune (imaginar) – *viziunea realistă, fabuloasă, poetică, mistică* și *cea obscură*. Primele trei tipuri de texte, cele realiste, fabuloase și poetice, pot fi interpretate, pentru că ele sunt comprehensibile, inteligibile, coerente, firește că în grade diferite, în timp ce textele mistice și cele obscure nu pot fi interpretate, pentru că ele nu pot fi înțelese, pentru că sunt incoerente, iraționale, paradoxale.

Cu privire la „Jucurile duhovnicești”, în care se cuprind și *textele mistice*, Apostolul Pavel susține că ele pot fi lămurite, deci cunoscute și comunicate de către „omul duhovnicesc”, prin duhul pe care acesta îl primește de la Dumnezeu. Pe de altă parte, toți teologii dogmatici afirmă că dogmele (textele mistice concentrate) nu pot fi cunoscute de om, pentru că acestea, fiind revelate de către Dumnezeu, sunt supranaturale, iraționale, paradoxale și, fiind astfel, ele nu pot fi cunoscute cu mintea de om... Or, dacă textele mistice sau dogmele religioase sunt iraționale pentru toți oamenii, înseamnă că nici nu există oameni duhovnicești care ar putea să le înțeleagă în iraționalitate lor.

De altfel, în volumul *Teologia dogmatică*, autorii Isidor Todoran și Ioan Zăgărean precizează încă de la început că „dogma (religioasă) nu urmărește satisfacția pretențiilor de cunoaștere rațională, ci scopul ei este acela de a mântui neamul omeneș.” (2, p. 16, p.m.). Adică problema noastră, a celor aflați în preajma celor divine, a textelor și dogmelor sacre, nu este aceea de a înțelege dogmele revelate de către Dumnezeu, ci de a ne mântui; mai precis, este de a ne mântui *fără să înțelegem dogmele mântuitoare*, dacă așa ceva este posibil...

Petru Rezuș afirmă în *Teologia ortodoxă contemporană*, pe care o semnează, că dogmele sunt supranaturale și „întrec puterea (...) de înțelegere” (3, p. 207) a oricărui om. Așadar, omul nu poate înțelege dogmele, textele mistice: ele rămân pentru el supranaturale, de neînțeles, paradoxale. Continuitor comunicate de texte mistice, de dogmele religioase, se constituie ca o lume în afara lumii firești, raționale, inteligibile. Dar dacă dogmele nu pot fi înțelese, atunci pentru cine sunt ele? Și ce sens mai au? Dogmaticienii nu au găsit încă un răspuns rațional la întrebările pe care dogmele le ridică.

Bibliografie

1. Sfântul Justin Popovici, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe*, vol. I, traducere din limba sârbă de Diaconul Zarko Markovski, Editura Doxologia, București, 2017.
2. Isidor Todoran și Ioan Zăgărean, *Teologia dogmatică*, Editura Institutului Biblic și de Misune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991.
3. Petru Rezuș, *Teologia ortodoxă contemporană*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1989.

⁴Citatele biblice provin din Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1975/1988.

⁵Notă. Eseul face parte din volumul *Biblia literară și Biblia dogmatică*, în curs de apariție.

Vasile Dan MARCHISĂ

PURIFICARE

Mai impresiabilă ca oricând miza m-a întâmpinat astfel: „Dacă prima formă de a muri liniștit și împacat nu reușește la nimeni, va reuși a doua oară, sau a zecea oară? Cine moare liniștit și împacat? Odată ai vrut să nouri îngăndind poezia, dar nu se moare de poezie decât suni cu a urzica... De aceea te voi face apăr să scrii cum grădinarii la fete dedecatiți cu transfundiri... fi tu grădinar dar cu miza nu te joci de a urzicile sau să mă înghini ca pe acestea... Când se credes drept tine că dormi ori că undeva savurezi blături sau meniri alese, sau că ești undeva de cineva așteptat și mângaiat... nu-ți amintisești unde erai? Erai unde din lipsă de modestie conductorilor n-au căvântat, pelerini în vezi nu s-au rugat, cercedori n-au cercetat. Unde îndroștiștii nu vin și-și destăinuie fantezile Unde și-ți ai tăia într-un loc postuiu te-am dus, și te-am inspirat să scrii... Este de probă sau temporară irtarea de azi când dintrute toate instinctele oamenilor doar cele neconscotele dau impuls să se respecte cele zece porunci dumnezeiești... Acum că înțelegi de ce te-am adus până aici să scrii, scrie!!!”

Încep a scrie parcă dau foc la rampa de gunoarie verbale a lumii... Această scriere o refuzez ca pe o componentă lichidă din dicționarul-cisternă de neologisme inflamabile...

Adrian BUCURESCU

Ritmur galactice

Ascultă, iubito, ascultă cum latră Sirius în cer! Privește, privește la astre cum toate plină în zori pier!

Galaxia răsănită de zarvă, cometele și-au plărăsit orbitele. Peste biserică și mănăstiri cad într-o dungă ispitite.

Din ochii tăi de cristal câlpi înșepșite întrebarea ce nu vrei s-o pui.

Nunta în cer

Stelele: perlele scîlbind pe manta! Fecioare Maria când într-un leat îndepărtat cu Dumnezeu S-a mîrîtat.

Parc dorm, parcă nu dorm

Ialomița, cu ochii ei de safir, noaptea nu e de apă, e de mir. O bivoliță blăd, cu sânge pe bot, trece boacînd pe pod.

Parc dorm, parcă nu dorm. Nu știu la ce s-a mîntorit. O luntre m-așteaptă la mal să vâlesce în amonte spre bal,

și să dînjuesc cu Mîrîguma, plină când o plieni stîruia chitarii de argint a menestrelului Iachint;

și-apoi, în zori, pe cînd cocșii vor cânta de comandă, să ne aruncăm totu petrecerții pe rugul zglobiu din mijlocul pieții.

Florentina Loredana DALIAN

Vive la France!

Gânduri (graseiate) dulci-amăru

Imi plac șansonetele, parfumurile franțuzești, scrima și limba ei oficială, castelele de odinoară, literatura și poete mult mai bune. Nu-mi plac revoluțiile, căci toate se fac cu violență și vărsare de sânge (de multe ori, nevinovată). Mi-am bucurat și eu copilăria cu scrierile lui Alexandre Dumas și am trăit aventurile meșteșugărilor. Înăi, dincolo de cum mi s-a arătat Franța din literatură și alte arte, desigur - a ea acasă. Am vizitat Paris și Rouen, într-o delegație din 2000.

La Rouen am văzut o fabrică de acid azotic *Grand Parovise* și una de amoniac, unde italienii de la *Ammonia Casale* fuseseră o modernizare pe care voiau să o implementeze și la noi (înlețind prin „noi” firma la care lucram pe atunci). Ne chemaseră la Roma, dar întințind vizile se obțineau atât de greu, s-a ales soluția întâlnirii pe teren neutru. Se pare că Parisul era mai dispus să ne primască. După o zi de stat pe la Ușile Consulatului, am obținut mult răvnițete vizue. Eu am cam fost supărată, mi intrase în cap că vreau să văd Roma, nu Parisul. De fapt, trebură noastră s-a desfășurat în Rouen, dar am locuit la Paris.

Am plecat într-un început de octombrie, când la noi era foarte cald, dar pe toată perioada șederii în Franța (5 zile parcă) a fost un vânt dugănos, un cer plumburiu și un frig care m-a determinat să umbriu tot timpul cu aceleași singure haine mai groase, pe care mi le luasem ca să le port „în casă”. Cărsăsem după mine o grămadă de rochițe, bluzalici și fustușle, pe care le-am pîmbat și le-am adus înapoi nedesfăcute. Bărbații fuseseră mai orientate, aveau chiar și paltoane, drept care, în plimbările noastre (fîndci nu concepusem să rămîn în hotel din pricina frigului) mi le împeunteam cu schimb, încă 30 de minute fiecare, până ce începeau și ei să se învețească de frig.

Au trecut 21 de ani și nu-mi vine să cred că nu mi-am notat nimic atunci. Ce mai jurnal de călătorie or fi ieșit! Încă nu mă pretindeam scriitoare și nici prin cap nu mi-ar fi trecut că voi ajunge. Abia de prin 2003 am început timid... Totuși, faptul de a nu-mi fi notat nu era nicio scuză acum în ochii mei. Am rămas cu vreo două fotografii, CD-ul cu Favarit și câteva amintiri din cea mai romantică țară - capitală a lumii, deși treaba cu care mă dussem n-avea de-a face cu romantismul. Și uite că azi, de ziua Franței, m-am hotărât. Că peste alți 21 de ani, cine știu dacă îmi voi mai aminti micărujimate.

Delegația noastră era formată din patru persoane: în afară de mine, pe post de translator de engleză, pe care o vorbeau atât italienii cât și francezii, mai erau 3 bărbați, pe care li voi numi generic: bătrînul inginer, bătrînul inginer și bătrînul economist. Se înțelege că „bătrîni” nu erau bătrîni. Dar eu aveam

32 de ani și mi se părea normal că toji cei trecuți de 45 puteau fi încadrați, fără teama de a greși, la „oldies”. Acum, dacă așa și că cineva m-ar considera bătrînă, îsă gratala cu celebrul și deloc elegantul „ba-pe-mă-tii”!

Eu zburam prima dată cu avionul. N-am avut niciun fel de emoții. Evident, am pretins locul de la geam, am tot privit, să văd lumea de sus, bucurându-mă cu un copil, am ascultat muzică la căștile din dotarea avionului, am mîncat tot ce mi-au dat, ba cred că și-am dormit puțin, deși nu prea mă înduram să pierd spectacolul dormind. Din câte-mi amintesc, am zburat cu *Tarom-ol*. Am aterizat pe aeroportul *Charles de Gaulle*, unde ne aștepta domnul A., cel care avea să ne cazeze și să ne descurece la hotel. Nu avea nimic obligatie, dar, fiind rudu prin alianță a unui coleg de-ale noastre, fusese înștiințat, și îl sojia sa. O, că vin niște frigi care n-au mai fost la Paris și ar fi bine să-l faci cineva să se simtă ca acasă.

Ceoa ce s-a și întîmplat. A era negru, de prin una dintre provinciile franceze, făcuse facultatea în România, unde o cunoscușe pe O., că „fugișier” împreună în Franța încă de pe vremea împușcatului. A e singurul negru pe care l-am cunoscut mai de aproape, iar impresia pe care ne-o lăsat-o tuturor a fost una extrem de favorabilă: foarte simpatic, amabil și cu disponibilitatea de a ne sta la dispozitie, de pară că ne știa de când lumea și eram prieteni tot de atunci. Ne-a făcut și un tur al Parisului, în înghesușala de mașini. Era inginer cu specialitate termică și nu s-a spus că răspunde de încălzirea tuturor piscinelor din zona I a Parisului. Când l-am întrebat cum de îi permite timpul să ne stea la dispozitie, ne-a spus că job-ul lui presupune să își faci treaba, te privește când și cum, nu să stai la un anumit program. Atunci am aflat prima dată ce înseamnă program flexibil de lucru și mi s-a părut o „chestie cool”. A vorbea bine românește, era un tip foarte volublu și ne făcea să rîdem foarte des.

Într-una din zile, am fost invitați la ei la masă în cartierul nou, *La Defense*. O ne pregătise niște specialități franțuzești, că „sarmale mîncăți și acasă”. Am dus o fiolă teribilă cu langustinele și, după ce mi-am implumșat farfuria de resturi (credeam eu), rămîndăm mai fîlmîndă deocă mă așezasem la masa, O, dîndu-și seama că eram de expertă în a mîncea felul cu pricina, mi-a arlat ce anume trebură mîncat de ea e, cu indicația precisă: „Mai mîncănc-le o dată!” Cu melcii a fost mai ușor. Chiar mi-au plăcut foarte mult. Numai bătrînul își împuștă n-am reușit nici mîncarea, s-o gust, deși s-a înștat în delușare. De obșta mîncîm cam orice și n-am nimic problemă nici dacă se vorbește scîrbos la masă (am experiența internetelor și cîmnelor, cantinelor, așadar, erau băieții foloseau tot felul de metode „grețose” pentru a ne determina să lășăm mîncarea în farfurie, ca, mai apoi, s-o mîncănce și; m-am hîrșit bine de tot în asta, puțin și mi-am zici ce-o vrea, am învîțat să supraviețuiesc). Îți mîncănc și talpa de la cizmă, dacă n-am altceva, numai să nu-mi miroasă rău! Aș fi încercat dacă s-a fi fost tot listă de miros, dar pe atunci nu se inventase

Covidul, înșă, în condițiile astea, probabil nici gustul n-ar fi fost pe măsură. Am ratat așdar specialitatea franțuzească numărul 1, dar m-am deducit la vinurile franțuzești, deși mi s-a spus că eu cu totul alt gust, cu totul superior, ar fi avut dacă erau băute după împușcinea aia. Păi cred și eu, după așa miros, și mătrăguna și s-ar fi părut delicatese! Peșeme de aia nu m-or fi dat pe spate, cel puțin comparativ cu cele ale noastre. Ori nu m-oi fi priceput să le beau, cum nu mă pricepusem nici să mîncîm langustinele.

La fabrica din Rouen, am rămas puțin cam perleșci, că nu semăna deloc a ce știam noi de prin România (era anul 2000 și la noi nici vorbă de era încă de metode serioase aplicate de protecția mediului). Acolo, cea mai mare surpriză a fost că, pe coșul fabricii de acid azotic, nu se vedea bine-cunoscuta „coadă de vulpe” formată din oxizi de azot ce dau acea culoare roșiată până la brun (în funcție de concentrație). La ei, fumul era complet alb. Era învășeam la facultate că există posibilitatea reținerii oxizilor de azot pe un catalizator de paladiu, dar credeam că asta e doar teorie. De cum am intrat, ne-au trecut pe la compartimentul de SSM (Sănătate și Securitate în Muncă), ne-au dotat cu niște măști pe care a fost nevoie să ne învețe să le folosim, că nu erau masive, ca ale noastre, ci plate, pliate și oricum cam degeaba, că nu erau scăpări. Ne-au dat și ochelari de protecție, obligatoriu de purtat, deși de pe niciieri nu curgea, nu zica. Și, bineînțeles, căm. Când am intrat și în Tabloul de Comandă, am fost convingi că nimerisem într-un SF. Nici vorbă de înșensele panouri sinoptice cu elemente înșirate pe trei pereți, acolo tot procesul se conducea dintr-un laptop. Atunci am văzut pentru prima dată conducerea unui proces prin DCS (*Distributed Control System*). Și ca totul să fie și mai de necrezut, mai cu seamă pentru bătrînul, scepticul și misoginul inginer, acesta (procesul) era condus de o ingineră care, după ce că era femeie, mi-a spus că e foarte înșărită și că e foarte pricepută la ceea ce avea de făcut așa se se convingă biotal bătrîn inginer, spre disperarea lui de om cu prejudeciți, după ce a supus-o unui tur de întrebări încrușate, la care s-a altăcutur curînd și tînrul inginer. Că unde cîștie presiunea din oxidare, căi ai detap-ul pe site, dar debitul de gaze are, dar concentrația, că aia, că aială... Tînră ingineră își apăsa niște butoane din tastatură, făcea niște vrăji cu degetele pe monitor și toate apăreau atât de clare și precise, înșă, după multiple încercări de a o pune în încercătură (pentru mine era evident că întrebările nu erau determinate strict de curiozitatea profesională), bătrînul inginer i s-a înmuat de tot elanul, ca pușca lui Tom din desene animate, renunțînd, în cele din urmă, obosit și asudat, în timp ce tinerica era tot zîmbitoare și gata de o nouă rundă de explicații. Eu traduceam totul în engleză/română și mă bucuram de fiecare dată când aia mică dădea răspunsurile, de pară că fi avut de înșămi o victorie personală. La final, i-am privit

triumfător, de pară triumfal chiar fusese al meu. Mi se pare că le-am și zis, la ieșire din Tablou: „Na, vă, să vă săturați!” După această lecție, bătrînul inginer a stat mormocînd bînd parte din timp, de-abia cînd am vizitat Catedrala din Rouen pară și mai revenit, căi să se minuneze de alte realizări mărețe, de altă factură înșă.

Desigur, Catedrala e impresionantă prin dimensiuni și stil arhitectonic. Dar ca loc de rugăciune, pe mine cel puțin, nu m-a înșpirat. Tot o plătă, tot un gr. Sunt obșnuiți cu căldura bisericilor noastre, unde picturile de pe pereți pară că îți vorbesc și te îndeamnă la meditație. Mai mult mi-au plăcut *Sacre Coeur* și *Notre Dame*. În Paris, am vizitat ce s-a putut vizita, în timpul avut la dispozitie; mergeam cu autobuzul de la hotel, apoi pe jos, căci în zona 1 m-e voce cu mașini, foloseam o hartă tipărită (*no waze, no map!*) și ne-am bucurat puțin din toate: și la Luvrul, în galeriile imense în care te căbești, saluam-o pe Gioconda cea încaută cu șapte lacăte monitorizate cu alarme, și la Domul invazilor și în celebra Place Pigale, cunoscută mai ales în trecut pentru atelierile de pictură și cafețele literare. Ce viață boemă trebuie să fi fost! Dar unde, cum se știe, celebritatea e datorată și de la fel de cunoscutul *Moulin Rouge* și numeroaseră sex-shop-uri care au luat locul cafeanelor și atelierelor, ce atăta artă, domneli! Cei doi ingineri au avut curiozitatea să intre, eu am rămas pe trotuar (era fîcut deajur) cu bătrînul economist, acum îmi pare rău că nu am intrat, nu că s-mi ia buci (cum m-a întrebat A, glumind. Ce nevoie avem? - i-am răspuns - avem noi unele sănătoșe, la jări, d-alea de se îndeamnă a ele boii lajuj, de... n-ăvză Parisul!), ci din pură intenția scriitoricească, că de-aș intenționa vreo dată să descriu un sex-shop, mi-ar fi fost utilă viziua aia, dar, cum spuneam, nici vorbă de un asemenea gînd înalt la vremea aceea. De la cei doi ingineri n-am priceput dacă au înțeles ce au văzut și mai ales dacă le-a plăcut. Cred că, de fapt, am evitat întrebările. Așadar, după lucruri mi-au rămas nefăcute ca lumea: brînză împușată și sex-shop-ul. Pierderea mea să fie! Ne-am mai plimbat pe lângă Sena și pe multiplele sale poduri, evident în mod normal înveșite și mai tare de frig în eșful Turnului Eiffel, apoi la pas pe Champs-Élysées. La Versailles, din păcate, era închis în ziua cînd am trecut pe acolo. Am fost, desigur, și la micile cumpărături, iar O, inginer chimist, care lucra de-a dreptul la „Chanelle” ne-a aprovizionat cu parfumuri la prețuri de fabrică, pe care ea avea privilegiul să le cumpere astfel.

Am văzut atât de puțin dintr-o țară fabuloasă și care era atîtăe locuri demne de vizitat, încât îmi doresc să revin cîndva, cumva, și să mai pot vedea mîncă o mică parte înșă „Iajoul”, fie doar parțial, cu care am rămas, este unul străbătut de o fîruștărică bucurie de a trăi, iar pe plumbul flumbarului al cerului înșirat, se întrevăd colorile unei „vie en rose”, culori pe care le-am admirat și în multiplele stampe care se vindeau de-a lungul Senei. *Vive la France!*

Victor NICOLAE

REALITATEA ȘTIINȚIFICO-FANTASTICĂ

...otrava din retine își scurge toți florii, prin totă măduva... văduva... atrinut superb... în fața colanilor veribrăle... în lanțul șfirliturilor... cu toate încapările ratate... prin renunțări fără nuanțări... și supraviețuiri fără victuiri... toate aceste... vibrații celeste... când nimic nu mai e și nimic nu mai este... doar cristale de gheață... din gestații incandescente... ca posibile reîntrări în timp... intra... să-mi reîntru în rețină... prin jocul cioburilor... din fostele mele oglinzi...

...în munții mei, sub ploii de stiele, grele, apar semne tot mai rele... și pentru toți muntenii cu mintea zdravănu... care văd cum se prăbușesc în mod real stâncile Cascadei Bigle, din Parcul național Cheile Nerei - Beușnița... sau cum s-a năruit și Turnul Oculșului Mare din Ceahlău... cum vin potop aluviunile și înecă tot în cale, cum localnicii învâzdușilor din Județul Alba Ii avertizează pe primul ministru de catastrofa amenințătoare de la Roșia Montană, în cazul în care viturile sparg barajul exploatarei cu cianuri...

...restricții de călătorie și de gândire, trasee întregi blocate, relocate, chiar și fără alte explicații rezonabile, la chemerul dezinformărilor de rigoare, cele de sub epotele... într-un an și jumătate de pandemie globală... toți politicienii alterați, experții cu clopoței și oficialii împăiați ai domeniului public, sanitar, au încercat tot ce le-a trecut prin cap, prevăzând oprobrea răspândirii lui Covid-19: ne-au închis încă săntoși în casele lipite de lumina soarelui, izolați cât mai tare posibil, de ceilalți... au distrus mușca și afacerile productive... s-au lăudat cu cele mai dure restricții prin California și s-au burzului pe cât de periculos a procedat Florida, care nu a necesitat libertățile civile, n-a încălcat Constituția, n-a arestat oamenii la domiciliu, n-a distruș economia, ca, până la urmă, să nu pres existe diferențe între cele două state la antipod: California și Florida, cu rezultate aproape identice în statisticele centralizate... iar Taiwan, fără crenitănții în guvernarea celor aproape 24 de milioane de expuși, în preajma Chinei virusate, a înregistrat doar 11 decese până în aprilie a.c. și s-a acerbia scade până la a se declara temporar că „masca nu mai e o încălcare a demnității, ci doar o formă de auto-exprimare, ca semn al aderării la un grup, mișcare ori doctrină”! Se mai recunoaște oficial și sfios că blocările au fost... o politică dezastuoasă.

Acel guvern albit guvernabil nu și mai află demult acolo, unde unii dintre mai noi cred c-a răi. Accesând informații ce implică natura reală a executivului și mass-mediei, ignorăm asimptomatica narativă în avantajul forței conducătoare, simulatoare, ce împrăștie doar aluzii poporanice, cu senzația că persistăm într-o democrație liberă, existentă, al cărei executiv de pripas s-a mai sinchisi cumva de vreo opțiune electorală. În momentul în care se preda minștrilor frauduloși puterea supremă

de a dicta deciziile de sănătate, de activități personale, zilnice, de a ne măsura libertatea de întreprinere și capacitatea participării la o economie emergentă, se dă guvernului puterea nebună de a distruge orice cultură, orice constituționalitate. Nicio guvernare n-ar trebui să aibă acces tip de intervenție brută, exacerbând spaima și vinovăția.

Victor NICOLAE

Atenție: există dovezi conștinute de urmăriș genomice între persoanele din cabinete de toaletă învecinate - virusul poate fi răspândit și prin flutelnări!

În 11 iunie, Comitetul de siguranță al Agenției Europene pentru Medicamente a recunoscut o răspândire a unui nou efect secundar, după administrarea vaccinului anticovid: sindromul de sarguri cardiace, printre alte cazuri de inflamație cardiacă... și scepticismul crește, sub amenințarea cheagurilor de sânge, din ce în ce mai mortale și mai neraportate. În concordanță cu falsitatea „FALESEI TEORII A CONSPIRAȚIEI” REALE... sau... cum ceva potențial periculos imi pandemizăse mai securitate, prin manipulari ce avansează agresiv pluralitatea agendei strategice... din ce în ce mai agitată, mai trepidant alambicat în birourile de jurnalism aventurier, ce își multiplică non-stop cuediueniile, fantasmagoriile și științificizate... În avantajul relațiilor cu o ficționalitate radicalizată prostituit.

Procentul habăucitor vaccinăți crește încet, pe grafice mistificative. Toțuși, de ce ar oferi o administrație falită vaccinuri gratis, dar obligatorii, concomitent cu respingerea din plinul legislativ a propunerii de... „reducere a costurilor medicamentelor, eliberare pe bază de prescripție medicală”?! Cât de zăpăcit poți fi, când îți se repetă cu insistența măncătorilor de t.v.rabah... că turma vaccinătorilor e inadmisibil amenințată de... nevaccinații dezordonați... mai bine informați? Până la 50% dintre cazurile mai noi de covid cad în căra imunităților, deja trecuți chiar și prin câte două doze!

Revelatori... e s-o vedem pe Senatoarea Șoșoacă, pe platul din fața Casei Poporului, unde s-au amenajat câteva corturi pentru vaccinare strădăli. Nimeni din personalul sanitar nu vrea să stea de vorbă cu ea. Și are câteva

întrebări de bun simț. Mai mult, toate prezențele, alca medicale, profesionale... o cam lau... la sălătoasa... care-notro... și dispar din cadru!

Suștinând că halatele și mai negre alputeri ar avea capacitatea și obligația de a gestiona, controla și suprima o pandemie, tot de lege evocată, stimulată, simulată și cât de cât provocată... nu însă

pe măsura estimărilor ditrambice, univertulare (cenzurat)... propagandă, asă, deșănțată, perversită, nu în ține cont de cum s-au încins cupatoare infernului: niciodată nu s-au blocat mai multe companii într-o perioadă atât de scurtă, șomaj fără precedent, surse de milioane de cereri de ajutor în urma ieșirilor din forța de muncă și o drastic anemic funcțională... clasa de mijloc se zbate în sărăcie... viața nu va mai fi niciodată aceeași, prelungirile se agravează, crâcnena suferință a înnadut tot orizontul...

Întrebare: cum să facem ca o pandemie de acest gen să nu se mai repete?

Răspuns: lăsând-o să continue! Libertate și adevăr! Conflictete sociale se declanșează și din incapacitatea celor ce nu proiectează aiurior existența. Deși am respins coercențiile protective, mi-am închis ușa pe dinăuntru. Interdicțiile sunt dure, distructive, nici nu am cu cine să mă mai bat. Peste tot au loc proteste masive. Orașele luate cu asalt se supun vandalizării. Revendicările cele mai radicale se aplanază derivativ, prin promisiuni de sancționare a excesului din partea forțelor de ordine, tăindu-le din fondurile alocate și reducând efectivele la vedere ale poliției. Violenta escaladată haotic, jafurile se întesec, crimele stabilele noi diversități printre recurduri.

Caut transmisiile în direct ale protestelor de la Hong Kong, Paris și New York, le tot cotez cu victimele și studiile asupra „Izofomelor translaționale ale receptorilor glucocorticoizi, ce stau la baza sensibilităților glucocorticoide, specifice stadiului matur al celulelor dendritice la soareci și oameni”. Concomitent, caut „cuvinte cheie” ca: reglarea genelor, receptori nucleari, factori de transcriere, modificare post-translațională... și mă inițiez în explicatii alternative. Imi neglijez rețelele de

socializare, convins de infectarea lor sociopatice, anesteziantă. Controlul fluxului de date a fost cea mai drastică dintre consecințe, serie doar clar... „Dați nu ești de acord să colectăm și să procesăm datele tale personale, nu vom putea să îți oferim cele mai bune condiții de navigare pe site-ul nostru și nici nu îți putem afișa conținut sau reclame personalizate”. Nici n-au nevoie de ele. Alte situ suștin faiseice că „în acest server, toate informațiile colectate sunt anonime și servesc doar pentru analizarea performanței rețelei spre binele utilizatorului și a îmbunătățirii calității serviciilor, asigurându-vă că, până în prezent, nu s-au semnalat scurgeri de informații”. Colectând zilnic date personale și orice alte exacerbări comportamentale, capcanele bine regizate se înnulșează la tot pasul. Socializând urâtul și minciuna împotriva libertății de expresie și a tendințelor de îndreptărire logică, platformele aceste exhibă de fapt disonanțe. Aceste proprietăți private obțin profituri exorbitante, din vânzarea datelor noastre, sintetizate, spre agenții de publicitate, marketeri sau campanii electorale, acaparând putere și influențe incomparabile. Se știe că filipinezul Rodrigo Duterte, indialnul Narendra Modi și iohanniștii noștri pretind că și-au câștigat alegerile datorită chiar a acestor rețele.

...tocmai m-am incurcat în biocircuitele bazate pe grafen, ca o nouă tehnologie, în stare să ne creezească minte, să ne delecteze tiparele neurologice specifice și, astfel, să-și controleze oricui neurologia spre a modifica funcțiile cerebrale... declanșând neuromodularea adaptivă cu focalizare mărită, în vederea obținerii de rezultate considerabile în personalizarea terapilor neurologice... În primul rând ca ofertă de a livra interfețe neuroelectronice de vindecare a tulburărilor cerebrale!

...doar unșii în forță și avâni, dând cu curul de pământ... răul poate deveni și mai rău, fiindcă... alfel... alt fel... bine nu va mai fi niciodată... și... dacă aveți cumva impresia că tot se duce dracului, e doar pentru că așa și este... în realitate...

...hopa, hop... când la trap, când la galop... cu o rată a mortalității de peste 30% mai ales printre cei cu sistemul imunitar slăbit, prin ușoară transmitere de la persoană la persoană și fără raport în rezisaga lume, noul focus insistă în tratizăla medicamentale antifungice și la toate tratamentele existente... iați, crește alerta pe clipșura desperată prin 2013 numită candid - Candida auris!

...încetarea mea în acest așa-ze stat de drept e 00...

...în urmare... și din cauzele impuse de distanțarea socială... în paralel... cu îngreunarea prin cenzură a accesului pe internet... (cenzurat)... și pentru că disidența e totuși o formă de supraviețuire... spre deosebire de acție, pasivitate, indiferență, renunțare sau debilitate mintală...

...decu... imi exprim din plin revolta, ca protest... ca protest... cu o singură persoană!

CONTROLUL este de genul... feminin!

- umoristică -

Controlul, un substantiv neutru în gramatică, pare a fi, în practică, de genul FEMININ. Femeia ține cont de... orice! În control, ceea ce conținea este înregistrarea, intrărilor și "de ieșirilor", rulajul. Bărbatul... spune povești!

În familia ancestrală, bărbatul pleca la vânatoare o zi, două, poate mai multe zile și se întorcea acasă cu vânatul, carnea care asigura necesarul de proteine al celor dragi.

Femeia se învârtă pe lângă DOMICILIUL familiei unde se ocupa de copii și avea grijă să nu se stingă, menorocitul ăla de foc" care îi cizucă pe cap o a hotărie în plus, de a nu mai putea dormi liniștită noaptea.

Tempul a trecut, lumea a evoluat, dar anumite obiceiuri ale bărbatului au rămas neschimbate în privința intrărilor și ieșirilor din domiciliul familiei, adică plecatul la vânatoare și pescuit.

Bărbății au suferit schimbări hormonale importante devenind mai puțin agresivi, mai mitoi și mai sensibili la prezențe, din alte luni".

Prin păduri au început să aibă vizitini ciudate cu zâne ca în povești care alergau ca niște câprioare și îi ademeneau prin gășuri, vai de capul lor, că abia mai găseau drumul spre casă.

La pescuit se trezeau în plase cu niște frumuseți de sirene pe care nici nu li lăsa sufletul să se omoare, nici nu le puteau duce acasă, că nu auveau înțeles piscine și nici după ele nu îndrăzneau să se ducă în adâncuri, cu toate invitațiile ademenitoare ale acestora.

Erau timpurile când afurista de CONȘTIINȚĂ începuse să le tulbure MINTEA și, ca un clopotel care dă trezirea, să le aducă aminte de nevesti, copii și alte responsabilități sociale. Cu cât vremea și modernizarea viața bărbatului devenea din ce în ce mai grea!

Dezvoltarea spirituală le-a adus numai suferință și suferință să cu început să-și dea seama cu ești demoni aveau de luptat. Aceștia îi trăiau câteodată în alte dimensiuni, în alt timp, în alt spațiu și când se întorceau acasă, aproape de nerecunoscut, nici nu mai știau cine le făcea scandal, CONȘTIINȚA sau NEVESTA.

În aceste timpuri s-au scris celebrele cântece liănărești, pentru cei înșurați și cântecele de haideuc pentru cei, fără CONȘTIINȚĂ și fără NEVESTĂ" care furau de la bogății și dădeau la săraci:

„Frumză verde, foaie lată,
La Ciolpani, la Crucea 'naltă,
La Maria sprincenată,
Bat-o Dumnezeu s-o bată!

Vine om cu patru boi,
Dimeținea înjugă doi.
Vine și unul caldare,
Pleacă cu șaua și spinare!

Of, ce dor, ce chin, ce jale,
Pe la poarta dumitale!"

Ca și cântecul liănăreț, cântecul de haideuc oferă și îl prepoase informații, economico-financiare, despre aceia vremuri:

„Prin poiana Bradului,
Treze mama Radului
Din ochi negri, Rădămint
Și de Radu întrecând,
Radu mamă, Rădămint!

N-aj văzut pe Radu mamă?
L-am văzut la crâșma Stani,
Unde și beau drumetii banii
Și haideucii gologamii!

Morala: cu sau fără CONȘTIINȚĂ, toți ieșeau păgubiți din pădurea „LELELOR". Deci, situația a început să devină critică, clar și alarmantă!

Femeia NEVESTĂ, a crește CONȘTIINȚĂ îi luminează și îi mintea, că doar trăia în aceeași epocă, a fiut un BILANȚ și a constat că din CONTROL familial, veniturile din vânat și pescuit dispăreau fără urmă, ca într-o acțiune modernă de spălare a banilor.

În consecință, a stabilit că necesarul de proteine era asigurat de animalele de lângă casă, între timp DOMESTICITE și cum moda, în alimentație, se îndrepta spre consumul de vegetală, a decis ca BĂRBATUL să-și pună în cui „pușca și cureaua lată", vorba cântecului și să se apuce de agricultură, în noua perioadă istorică numită ȚĂRANUL PE CĂMPI!

Pentru că în agricultură, între muncă și rezultatul ei, adică „pâinea care de toate zilele", decalajul este mai mare decât în activitățile trecute, pescuit și vânatoare, femeia a preluat sarcina de a asigura hrana zilnică a bărbatului, obicei care s-a perpetuat până în ziua de azi, dovadă fiind expresia: haide, ai pus și tu, madaș aia o dată!"

Deci, FEMEIA a fiut primul PAS INTELEGINȚĂ în acțiunea de preluare MUNDIALĂ A CONTROLULUI ALIMENTAȚIEI, limitând astfel LIBERTATEA de circulație a bărbatului prin dependența sa de OALA DE MÂNCARE de acasă.

Rolușt său de vânător și pescar devenind doar o acțiune facultativă de vacanță, plecăria BĂRBATULUI la o distanță mai mare de o zi, față de casă, au devenit ținta unui CONTROL RIGUROȘ din partea nevestei, devenită între timp expertă în

planificare și strategii alimentare pe termen lung.

Dar, totul s-a rezolvat într-un mod neașteptat prin apariția TELEVIZORULUI și scumperia exagerată a benzinei, eveniment care a jinit BĂRBATUL pe canapea, plătind în zilele noastre, spre satisfacția soției, fericiți deținători a controlului asupra familiei, chiar dacă telecomanda se află în mâna BĂRBATULUI.

Apărătenle înșală uncori! Dar să nu uităm că, în deslăsurarea istorică a faptelor, FORȚELE OBSURE care au depozitat pe bărbății imprudenți de mijloacele importante de trai, adică „boii, calul și gologanții", păgubind astfel și familiile adiacente, și-au diversificat și ele afacerea.

Ele, lelelele cămărușe, au devenit fericele poseoaze de supermarketuri și acționare la Bănci, păstrând astfel în actualitate glăgărul la modă:

„Of, ce dor, ce chin, ce jale,
Pe la POARTA dumitale!"

Folosind metodele ancestrale de stimulare a dorințelor sexului slab, adică BĂRBĂȚII, ele au profitat de criza economică atăcută nu doar economiei, dar chiar și locuințele familiale ale acestora.

Jocul de seducție continuă și s-a transformat într-o luptă la vedere.

Bărbatul OM AL PĂMÂNTULUI, a devenit ținta unui hr încercușat!

Femeia, o eternă poveste!
FEMEIE...FEMEIE...F.M.I.!

Controlul mondial este de genul... feminin!

Dar PUTEREA? O putere...două puteri...

Ce PROGRAM ai astăzi?

- NEAMURI ȘI NUMERE -

Când se întâmplă să te rătăcești, din NEATENȚIE, adică ai ratat un reper important sau să te rătăcești din LIPSĂ unor informații corecte și complete, privind adresa, ATINȚI te enervezi că „ai pierdut TIMPUL" sau te simți inconfortabilă că „te-ai pierdut chiar tu" și ai senzația că ești „pe altă lume". Singurul lucru bun pe care poți să îl faci este să te oprești și să ieși la hotărie.

Dacă ești presat de timp, pentru o întâlnire importantă, cel mai bine este să te întorci la locul de pescuit și să verifici informația. Dacă ești deja rătăcit este bine să cauți informații în locul în care te afli. Dacă nu ești presat de timp poți încerca experiența tanțărilor, a încercării ronețelor, poate vei avea noroc să găsești ce cauți.

Nu te mai gândi la GOOGLE pentru că acest GEOLOG - citit amestecat - nu și-a băgat nava chiar peste tot, cu toate că se luptă pentru CONTROL MUNDIAL.

În zona linear ORIZONTALĂ ai mai multe șanse, să te descurci repede, decât în zona aflată pe VERTICALĂ. De exemplu, la sat, străzile nu au NUME și casele nu au NIMERE, dar orice BABĂ își dă seama și își poate spune unde s'ă alege MOCANAU, alce MORARU sau ALDEBARANI! Dar orice informație obținută se plătește cu o

altă informație, ca schimbul să fie corect. Așa că, din poliție, trebuie să răspuni la un set întreg de întrebări, să-ți dai coordonatele:

- Tată unde vii, că vâd că nu cunoști satul și ce vânt te aduce, că de lucru nu pari să ai caur și nici nu e de lucru aici, că fiecare „lucăr" pentru el?!

- Imi caut neamurile, mă trag de pe aici, după mamă.

- Da' de unde ești „de Pământ", că te vâd cam negru?

- Tată mea a fost pilot american, de neam african și cu m-am născut în TOGO!

- De acolo suni „de Pământ"!

- Ai cui ești, măică, din TOGO?

- Al lui LYONEL KITETE!

- Aoleu, ești A L'UNU' N'ELU PARASTUTISTU! Au sunt soră cu măică-tă, Dumnezeu s'o ierte!

- Teji din casă, mamă, să îți vezi nepotul!

- Și voi ce vă uitați așa, peste gard? Hai, veniți în curte, că ne-au venit NEAMURILE!

În zona VERTICALĂ, ca să te descurci, ai nevoie de coordonate în plus. De exemplu, într-un cartier cu blocuri, pe

lângă stradă și număr, contează mai mult CODUL blocului, de obicei o literă și o cifră sau chiar mai multe, CODUL scării blocului și de obicei o literă sau o cifră și NUMĂRUL de apartament care, de obicei, are încadrat în ei și numărul de etaj. Adresa reprezintă de fapt un cod alfa numeric, pe care dacă nu îl cunoști sau nu-l mai poți minte, din motive variate, să zicem o stare de beție, face ca NICHITA STĂNESCU.

Într-o zi, actorul Ion Caramitru - PINO (alintat așa de la PINOCHIO), este întrebat de Nichita Stănescu:

- MĂ, PINO, tu ai mașină?

- Da, am! răspunde tânărul Caramitru.

- Du-mă la iubita mea, în Balta! Al!

Ajuși la destinație, printre blocurile făcute la fel, parcă special, să te zăpăcoască, poetul s-a așezat într-un loc care i se părea vag cunoscut și a început să strige cu putere: „Maria... Maria..." S-au deschis câteva ferestre, dar nu au intenții ospitaliere - ca la sat.

Rămas fără un răspuns favorabil, NICHITA a tras o concluzie foarte filozofică: „Poate nu este acasă!"

Deci, a luat în considerare și coordonata de întărire. Vorba cîntecului:

„Spune-mi
UNDE, CÂND și CUM

Pots te mai vîd o dată
Ne vedem la Cinema?
Pe o bancă la Șosea
Sau s'au vin la Dumneata?"

La oraș, blocurile, locuințe containerizate, sunt de fapt niște MĂȘTI, care îți dăsează în față ca la CARNAVAL, puțin amețite și în spatele cărora se află persoane diferite cu destine diferite.

ÎNTE ZONELE DE BLOCURI a fost ideea genială a celui care a proiectat marfurilor la distanță în CARGOURI, dar apă și în aer și în camioane cu platformă pentru transportul internațional rutier (T.I.R.).

Cât timp sunt în containere, marfurile diferite au un DESTIN COMUN, stabilit pe ETICHETA DE DESTINAȚIE, până când ajung la un PORT sau GARĂ și într-un DEPOZIT sau uncori direct la DESTINATAR.

Între timp, de la „mbarcare" până la „debarcare", nu se întâmplă nimic, din punctul de vedere al marfurilor care stau în așteptare, în STAND BY.

ÎNTE ZONELE DE BLOCURI - dormitoare comune, separate în cușete numite apartamente, există STAȚII DE

TRANSPORT IN COMUN unde oamenii sunt CONTAINERIZAȚI ÎN AUTOBUZE, TRAMVAIE, METRÔURI până la locul de muncă, o HALĂ mare cât un CONTAINER, de obicei fără ferestre sau în BLOCURI CENTRALE cu birouri în cubulețe, de obicei tot fără ferestre spre exterior.

De obicei, doar șefii au acces la un birou cu ferestră, pentru că un șef are nevoie de o PERSPECTIVĂ, ca să ia decizii corecte, luminate.

Cei mai mulți oameni s-au resemnat cu un DESTIN COMUN, o RAZĂ O PERSPECTIVĂ, fără acces la o rază de lumină ADEVĂRATĂ, NATURALĂ.

Mulți preferă să nu privească „afară”, neputând accepta frăbișurile industriale care au loc, fabricii și uzine care sunt dărmate ca să facă loc unor „noi perspective” pe care, ochii lor, oșbiși de o atât de îndelungată lipsă de viațune, nu le mai pot detecta. Sunt terorizați de

perspectiva apropiată, cea de jos, a câimilor vagonabuz eliberați și alungați în stradă de șablonii stăpânilor și a celor soartă se identica.

Acum s'timpul Leilor! Noi bogății, de cartier, sunt protejați de leiți din cuști, din Bănci și de la intrarea caselor, leiți de ghips.

Proletarii, copii favorii și acum nedoziți au fost abandonăți peste tot, în lumea occidentală, iar INDUSTRIA este „sterilizată”, ca să nu mai producă murcitori.

Din PERSPECTIVA LOR, ei nu-și pot explica cu ce au greșit, ce rău au făcut ca să fie trasați așa căinește. Răspunsul e simplu: „Jăgărele de muncă” și-au deschis porțile și CONTAINERELE au fost desigilate.

Industria s-a dezvoltat din cele mai vechi timpuri, prin aducerea de coloniști, de diverse nații, în jurul unor regiuni de exploatare a resurselor naturale și prin transfer masiv de forță de muncă a populației rurale spre marginea orașelor.

Așa s-a creat o generație hibridă, proletarii, nici țărani nici orășeni – comercianți sau meșteșugari. Așa au apărut întotdeauna prima etapă orășetă ghetouri și mahalalele.

Azordeoam! Istoriei își repliază burșul și muzica este altă! Rîngul a devenit neleneșcăpător și se eliberează temporar. Se schimbă dansul!

Pentru cei scoși din joc, reacția normală, de supraviețuire, ar fi reintrocare în lumea rurală sau la modul rural de viață, acțiune benefică și purtată. Evadarea în NATURĂ! Este grea să treci la volan, după ce o viață întreagă ai trăit în CONTAINER sau PRINS ÎN TRAFIC! Oamenii și-au căștigat LIBERTATEA și nu știu ce să facă cu ea! Acum facore este pentru ei, cu libertatea sa, dar convertirea este dureroasă.

Este greu ca dintr-un NUMĂR MATRICOL să devii iar un NUME și cine nu mai are acurarii la pară, tot și gânu pe cineva care să i adrezeze cu „mă înepate” ca așa este obiceiul. Satul este la

fel de ospitalier și nu este de mirare să auzi într-o zi: Leșii, măi, la poartă, că ne-au venit „NUMERILE”... rădătoare!

Muncitorilor li s-a ordonat să rupă „săndarile”, să strângă „steagul în vânt desfurat” și să se îndoaie la VATRĂ.

PROGRAMAȚI, deprogramați, REPROGRAMAȚI, depinde cine rezistă!

Informația are o natură energetică! Propaganda a creat scheme puternice de programare.

Discul dur este bine încrustat! Acum totul este o problemă de informare și de informatică. Depinde de Tipul de Program implementat la Utilizator.

-Apropo! Ce PROGRAM ai astăzi?
-SĂ ZBORI! SĂ IES DIN TRAFIC! SĂ mă desicrez! SĂ ÎMI GAȘESC DESTINUL PERSONAL!
Adevărul este în Stiel!

Din volumul „Șaptelet nemuriri”, Ed. Orfeu

Leonard I. VOICU

SINGUR

(continuare)

Și, dorind să nu piardă nici el poziția de control, se grăbi să continue pe un ton ce se dorea amabil, dar ferm:

- Deci, domnule... Lachance, scopul vizitei dumneavoastră este...

Acest „să trecem la subiect fiindcă nu avem timp de pierdut”, ce urma să fie continuat fără greș în final de „le ascult cu faină interes și poți să-mi propui orice, numai că mie mi face o deosebită plăcere să te referuș”, fu întrerupt brusc.

-Scuzăți! Nu pot să mă abțin, îi rețeză vorba Pierre, care sesizase pericolul, hotărându-se să amâne subiectul legat de asigurări pentru moment. Aveți o bibliotecă cu adevărat impresionantă. Și nu mă refer doar la mobilă, care, trebuie să recunosc, este o piesă de artă în sine, ci la aceste magnifice volume. Sar se pot întâlni cărți de o semnificație foarte laudabilă. Această colecție impresionantă mă face să mă gândesc la Sala de lectură de la Biblioteca Muzeului Britanic, exagerat de intenționat, pentru a mări efectul laudelor sale.

O astfel de întrerupere, în orice altă situație, l-ar fi deranjat enorm pe Lucian. În primul rând, pentru că interlocutorul său îi făcea vorba în mijlocul unei fraze, iar aceasta reprezenta o impolitete gravă și o minimizare a autorității sale. În realitate, dorind să epuizeze subiectul despre asigurări cât mai repede și să-și spună „La revedere!” fără a-i accorda un nou contract. De această dată, aducerea în discuție a cărților, o primă drept un agreeabil compliment și omagiu adresat direct gusturilor sale, care îi măngăiau vanitatea. Asta deoarece erau din ce în ce mai puțini cei care remarcă prețioasele sale volume, majoritatea având atenția îndreptată spre ecranul telefonului, chiar musafiri fiind.

Una dintre glumele lui favorite, pentru a ironiza pe cine care exagerază cu aparatele electronice, era aceea în care un bărbat se afla într-o cafeină și nu-și verifica telefonul inteligent, nu avea privirea ațintită în veelele iPad ori calculator mobil, la fel ca și ceilalți clienți care erau cu toții „absorbiți” de ecranul lor. El luă doar câte o mică gură de cafea și, din când în când, privea pe geam afară. De aceea, toți ceilalți îl priveau mirat și coada ochiului și gândeau că este un psihopat.

- Continuăți să mă impresionați, domnule Lachance. Citiți mult!

- Oh, da! Și mai ales pe marii clasici. Văd că aveți poeziați.

- Preferințe?

- Nu îndrăznesc să dau niciun nume, dar marii autori francezi, răsii, germani, englezi, americani, observ cu stupefacție, sunteți prezenți.

- Să nu uităm partea latină!

- Desigur că nu. I-am văzut pe

Marquez, pe Lamprodusa, sunt în al nouălea cer.

- Pot privi-mă de aproape?

- Desigur! Chiar și rog.

Pierre se apropiase de bibliotecă foarte curios, iar apoi, cu nedismulată satisfacție, începuse să enumere cu voce tare numele autorilor și titlurile fiecărei cărți. Emoția care îi traversa corpură era evidentă. Lucian zâmbea amuzat și satisfăcut, mândru de el însuși.

- Cine este Mihai Eminescu?

- Cel mai mare poet român. Cu siguranță unul dintre cei mai mari poeți ai literaturii universale. Este cunoscut în cercuri restrânse în Occident deoarece a scris în limba română. Se găsece unele traduceri, numai că, toți știu, a traduce versuri este o muncă dificilă. În mod garantat, se pierde o bună parte din frumusețea originală. Mai nou, Agenția spațială NASA a numit „Eminescu” un crater de pe planeta Mercur. Numărul 9495 din harta Universului indică Planeta Eminescu. UNESCO, la o sută de ani de la moartea poetului, în semn de recunoștință, a declarat anul 1989 „Anul Internațional Eminescu”, iar apoi, Mihai Eminescu a fost declarat și „Poetul anului 2000”.

O recunoștință internațională a geniului său creator se conturează din ce în ce mai mult. Sunt erudiți care au învățat limba română doar pentru a avea satisfacția înălțătoare de a-l putea citi în versiune originală.

Lucian era foarte mândru și dăa aceste explicații etalându-și cunoștințele, încântat să citească mirarea pe fețele interlocutorilor canadieni la venirea în contact cu acest suvet de informații despre o personalitate de frunte a culturii universale, din păcate puțin cunoscută de marele public din Occident.

- Aveți voo traduce în limba franceză la Indemini? Un poem mai scurt.

- Să cut. Lucian își deschise laptopul.

Am găsit ceva:

A l'étoile

A l'étoile qu'on aperçoit
Il y a un si long chemin
Que la lumière traverse
Par les millénaires sans fin.

Peut-être est-elle éteinte dans
L'immensité des lointains bleus
Mais c'est à peine maintenant
Qu'elle reluit dans nos yeux.

Les traits de l'astre mort le-bas
Montent au ciel lentement;
Elle était sans qu'elle fut là,
Quand on la voit elle est néant.

Ainsi quand notre amour divin
Périt dans la profonde nuit,
L'éclat de notre feu éteint
Persiste encore, nous pourrions.

- Este o traducere de Maria Cucunoiu și se poate găsi la adresa: <http://francis.agonia.net>, adăguș Lucian.

Pierre alunecă într-o stare melancolică.

- Dacă înțeleg bine, Eminescu vorbește despre faptul că i-au trebuit mii de ani luminii unei stele să călătorească până să ajungă să fie vizibile de noi, pământeni! În plus, este posibil ca steaua pe care o privim „astăzi” să fie, de fapt, moartă de mult? Adevărat?

- Adevărat!

- Când a fost scrisă această poezie?

- În anul 1883. A fost publicată trei ani mai târziu.

- Paradox! Eminescu scria în acea epocă, în secolul al XIX-lea, despre vizitarea luminii! Acum înțeleg că era într-adevăr un vizionar ieșit din comun. Poeții acelor vremuri nu cred că se preocupau prea mult cu astfel de date pur științifice. În toate această minunată metaforă legată de stele, pentru a afirma în final că lumină iubirii ne urmărește, chiar dacă ea s-a stins cu mult timp în urmă... Frumos! Frumos!

Mara sosi adăcând cafeaua pe un strălucitor platur de argint. Își făcuse timp să-și aranjeze coafura și să-și improspăteze rujul de pe buze. Pierre o privi admirativ. Convins de efectul pe care îl produce, plășă mândru, arborând un aer distins, toroși jovial, care ar fi trebuit să-l încurajeze pe musafiri să-i aprecieze calitățile de gazdă primitoare și de fetiche

LEONARD I. VOICU

Singur

de societate. Lucian observă redirecționarea atenției lui Pierre și se simți obligat să intervină:

- Nici nu știți, dragă, tânărul acesta iubește literatura.

Afirmarea lui Pierre să estompeze efectul pozitiv de intrarea frumoasei sale soții și plăstarea interesului agentului de asigurări față de cărți și de a cărui vizită, oricum, nu era prea încântat, dar pe care acum părca dispus să-l treacă.

Probabil, din alte motive. „O ocazie de a-face bani se poate ivi oricând”, își spunea în gând, ca orice bun afacerist.

Ai, grație soțului dumneavoastră, se grăbi Pierre să-i dovedească neutralitatea față de orice ipoteză interes seductiv, am avut ocazia să văd de existența unui mare poet, Mihai Eminescu. Trebuie să găsesc neapărat o carte cu poemele lui traduse în limba franceză. M-a-și făcut curios, domnule Abrudan, își redirijă el iarși atenția către stăpânul casei, cu diplomația celor care preferă să evite crizele de gelozie, atât de caracteristice bărbăților posesivi.

- Pe internet se poate găsi, în mod sigur, ceva. Cel mai reprezentativ poem al său, „Luceafărul”, cunoscut sub numele de „Hyperion”, ori „L'étoile du soir”, în traduceri, recităsență, nici mai mult, nici mai puțin, decât esența mesajului poetic, în general, și a filozofiei sale, în particular. Acest poem a fost omologat de către World Records Academy în 2009 drept cel mai lung poem de dragoste. Are 98 de strofe. Dar acum, să ne așezăm, îl indică Lucian local, cu un gest vivot pretențios. Zahăr? Lapte?

- Da, mulțumesc!

- Te rog! Îi invită Mara. Spuneauți că sunteți noștri noștri agent de asigurări și dorim să aducem la zi a dosarului, adăguș încercând să întorească flagșul discuției spre motivul inițial al vizitei.

(va urma)

ungurești cu doi căni de lup pe lângă ei, tetea mi-a arătat drumurile ce însoțeau Valea din Pata până în Someșeni și de acolo în Cluj; pichetile grănicerești și linia de hotar, era însemnată și aici ca pe la Bojoc, cu niște prăjini înalte, având o cruce spre vârf. Sfîindu-mă puțin, că eu, copil fiind, mă bag în povești de oameni mari, l-am întrebuit că aici la pichetii din fașa noastră s-au petrecut isprăvile lui Barzaș?

- Aici, da' el era ca o pasăre, se mișca mereu, amu era așa, amu dincolo și amu unde-l căutai nu-l găseai.

Barzaș! Numă' dracu' și ce nume-l și aceluia Barzaș era un fecior din Pata ori, poate, un refugiat care s-a acuzat aici să-l plătesc cum poate și cum și el horthylistul pentru că l-au alungat de acasă și acolo l-au rămas părinții de la care nu poate primi nimic veste. Era un băiat de vreo douăzeci de ani, născut în câștane, nici preab slab și nici prea gras la tateat, lui era vânoș, tare ca o funie din dinel de oș, drept la trup, la judecată și la suflet. Avea un păr negru mereu înclădit, niște sprâncene dese ca pădurca, ce înțina bunbă umbră niște ochi rotunzi căpriei, limpezi și deschiși mereu ca zăua cea bună. Odată, prin toamna anului 1940, Barzaș, culegând măceșe și, apropiind pe nesimțite de la o tufă la alta, s-a trezind prea mult de linia hotarului. Înamicul stătea la-a treburii. Au slobozit un cîine și l-au asuzat pe feciorul. Tămăru! a fugit câțiva pași, dar a fost ajuns în urmă. Când animalul a dat să-l arză în spate și să-l sfîșie, țipăt țepal s-a trînit în joce, cîinele a sărit pe el și a început să-i muște mișcările pieptului. Print-un efort terribil, feciorul l-a prins de grumazi cu amândouă mîinile, s-a rîsucit și s-a întors desupra căpriei, pe care în câteva minute l-a terminat, a fugit pe pârâu în sus, s-a hodorit puțin în pârâu apoi, pe după dealuri, s-a întors în Pata. - Mi-amu eu fecior, el, dar să știe limpede că eu sunt om drept și nu le voi răzînda deora aici cu că-i negru subț tunghiș. Cum așa gîndea Barzaș. După întămplarea aceea, de-a lungul celor patru ani că a înținat oaptea horthyști, ba azi, ba mâine sora și va șefei despre isprăvile revolutații: că într-o noapte, în vreme ce grănicierii erau picați și pădănușă niște locuri din pădure unde se vedeau urme de trecut și încoace și încolo, el s-ar fi dus de pichet și ar fi deschis toate cotețele cu galie, cu iepuri, cu capre, și porci, le-a speriat și le-a alungat să se împriești și să răzîntăcească, că nu le mai poată dea de urmă; că într-o zi călduroasă de vară chiar pe la amiaz, când trebuia să se întoarcă înași și să ia masa, le-a făcut o vizită rapidă în timpul căreia le-a mînjit ușure, ferestele, scaunele, masa și bîdelul cu apă proaspătă de la bîvîzilele care dormeau noaptea

într-o zăcătoare din apropiere și altele multe și mărunte s-au mai auzit. De atunci au trecut aproape de 80 de ani și mișu de mai este cineva în sat care să-și aducă aminte de el, căci de prin octombrie 1944, îndată ce granița rusinii s-a dărâmat, Barzaș n-a mai fost văzut. Acuma îmi vine să cred că avea și el un nume ca lumna, că de fapt Barzaș cu sonoritatea lui necușată era o ciufălușă, o porciță care cine știe în ce împrejurări s-a legat de el în vremea acelor întămplări, pentru mișcări și pricoperrea mea de copil. Barzaș era ficțional născut, un om singur și sărac, fără casă, fără mamă, un suflet bun și drept, sămănînd de haideci din vechime...

18. Mă dădu în mersul meu pe care-l făceam cu mama din Boj spre Cluj. După ce am ieșit din Pata, am părăsit drumul de piatră fîcut pentru care și căruțe, căci pe el se mergea anevoie și greu, deoarece umblam desculți și era vai de bietele noastre picioare. Nu ne văietam însă prea tare, căci tălpile ni se îngroșaseră ca porțogul și suportau înamăsurit, nămăd cînd nimeream pe buclele tăioase ca cioburile de sticlă, ne fream, străbăm din nas, călcăm ca pe vărfuluri unor cujițe și căi mai ușure ieșeam și mergeam pe de lături prin iarbă sau prin buruieni, pe aceluși numai spumii mai aveam puterea să ne supra și să mă dădu de piatră să se ducă în treaba lui să prină deaurile care însoțeau Valea, pe dreapta, de la ieșirea din Pata până la trecerea Văii pe un pod de lemn apoi auză Dealul Mare pe unde e cel mai ușor, coborînd în Someșeni și o ia la stînga către Cluj. Lăsînd căldul de piatră, imediat la ieșirea din Pata, am trecut pe o punte în stînga Văii și ne-am dus de căreț de sub margina pădurii până la hodiele de sub Dealul Mare, am trecut dincolo în hotarul Clujului și am ajuns la grădinile oțezilor, din apropierea orașului, terenuri obicioșe zonelor deluroase, parcelate perfect și lacrate ca de cer. După ce ne-am lovit tălpile de lodele unui pod și am trecut un pârâu care cobora de undeva din hărășopiele împădurite dintre Petrea și Gheorgheni, am urcat puțin și ne-am trezit lângă Cîmpul de instrucție în mijlocul căruia stăpănea o enormă movilă artificială de pământ imitată forma unui cap de copăciș. Mama mi-a spus că mai înainte, încă din anul 1940, cînd ne-am invadat horthyștii, așa aritate de speriat nu exista. Ocupații au fîcut-o prin 1941-1942 pentru a instala acolo un poligon de tragere cu arme grele. Au îngredădit la lucru tinerii țigani, valahii și jidani pe care nășus de mult li s' 'nbeau», de aceea, cînd li chema tu căștane, nu-l instruisă ca pe-ai lor și, Doamne ferește,

nu le dădeau arme în mîna, ci li foloseau la tot felul de munci. Acei nefeioști au lucrat acolo și zăia și noaptea, vara și iarna pe orice vreme, și au rădicat movila muncind numai cu hărășul, cu lopata și cu reaba.

Ajunși la margina marelui oraș, într-o clișieți am intrat pe strada Pata - de unde Patauța, ziceau maghiarii și Pătuța, apropierea bunicii noastre pronașă după limba lor.

Glosar minimal

- aciu (a se), vb. - a se așeza într-un loc, localitate
 agă, agăli, s.m. - ac, salcâm
 bistrișan; pron bistriș - a buciaua
 buciaua (a), vb. - a buciaua
 budiu, budie, s.m. - purtîn pentru bînză de oaie
 burzoș - oașă, adj. - burzoș
 candor, - ro, s.m. - vas de tablă, pentru lichide
 ficile mare călă țîmnea plămîi
 grup de animale
 cîreadă, turmă (foc pentru oi)
 ghiocel; și clopoșel
 sicru
 sărmă
 tutun (și dohan)
 pasăre domestică de curte
 burzur
 scîndură goasă de podit sub animale, etc
 zahăr, inclusiv hoinăș
 hipocoticul din lonaș 2 Naș
 momentul orar - ora 17, cînd se face pauză la lucru și se ia o mică gustare (și ușină)
 clișieți de linie maghiară, din periferia Clujului, care se ocupă cu agricultura și grădinăritul
 plicicînt din alutal de pîine, umplîndu-l cu apă și coapîn în cupurul de pîine, înaintea umplerii lui cu pîine
 "un parte" exprimă o relație socială de muncă: cel care lucrează pîmîntului celui avut pentru a primi a treia parte din producția obținută
 Budapesta
 buci din metal
 încălțămînt de piele luros, tari, nefolosibile sau buci din cîr
 răzătoare de buclărie
 rezultatul răzării alutului pe razală (fel de țietie)
 geambă
 felie din pîine, caș ec
 buclărie
 a. cumnaș; b. floarea numită margareță
 coridor de călele vechile case (fărășie)
 termen de adresare către un unchi sau un frate mai mare
 corb de hărășio folosit ca ambalaj la marfură mîrunte
 robb
 a reparat el tomestește poarta
 lumînă slabă ce abia se poate zări
 a se rîdică, a se împriești, a se pierde
 (despre apă) a se reorșii în pîmînt

Slobozia, 22 august 2020

Gabriel DRAGNEA

Poem în trei acte

Actul 1
 Actorii intră în scenă mărați,
 Martori la cearta fluturilor părășitei de culori,
 Cu zborul interzis la ferestrele ingerților.
 Cu priviri încețoșate, agitați
 Își împart ultimele flori pe care vor sta
 În ultimul tablou în care se vorbește
 Despre iertare și renașterea lumii.

Actul 2
 Pe fereastră înghețată a ultimilor poeți
 Îngerii orbi din tura de noaptea
 Sculptează flori și petale, ape și păsări -
 Înspirație și mister pentru un ultim poem.

Actul 3
 Trenurile goale își curăță șinele ruginite
 Și se vor întălni pentru un ultim drum
 În gările prăfuite în care ceasul își numără minutele.
 Tăcerile cucereșc străzile, lumânările se sting.
 A zăburile lui Wagner lmi aprind ultima țigară
 Și abandonează în rîndul întăi actorilor mei,
 Ocupații din ultimul meu vis despre viață.

Ea, regizor pe scena lumii

Ține minte! Floarea aceasta în culori adormite
 Este împrumutată din grădinile frumoasei Amytis!
 Când va cădea prima roză peste omul meu
 Se vor trezi culorile pentru un ultim tablou
 În care îți vei picta gîndurile neadorimate
 Pe cele mai ascuțite pietre cu vîrfuri spre cer.
 Vei pași stingeri ieșind din culșire
 Și vei împriești uitate vise printre spectatori.
 Sunt doar niște triști și rătăciți călători
 Într-un teatru mult cu actori-păsări
 Care-și caută zări în tabloul tău desenat tîrziu
 Sub prima roză ce scaldă brăzele omului nou.
 După ultimul oftat al celor ce plîng,
 Cu brațul stîng să tragă cortina dorului,
 A floriului peste cimitirul vechi al poezilor,
 Al aezilor ce-și legănau cîndva glasul și pasul
 La marginea cetăților închise,
 Dincolo de Porțile Prometeu Celor Vi,
 Vei îngeneuchea în fața clepsidrele tăcute
 Și te vei înălța pe aripi de inger îngunghiate,
 Dincolo de scenă, afară din cetate
 În tabloul în care renaște o lume
 Cu tine aproape și totuși departe.

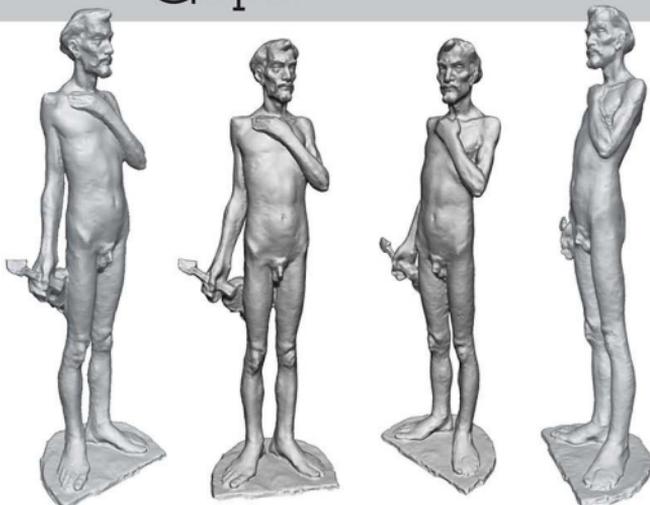
Teo Cristea văzut de Gheorghe DOBRE și Aurelian APOSTOL

Chipul

Pictorul își băga degetele în paharul cu vin, ne stropi și zise: „Porcării! Astea-s porcării!” Rădăcam cu toții, doar el stătea serios și țepăn, aproape beat, chinându-se să revină din gândurile lui și să priceapă de ce nu râde cu noi. „A, da, cu stânga... V-am stropit cu stânga... Pământ!” Era cuvântul lui favorit. „Jeri am umplut un perete de sfinți cu chipuri de babe. Popa n-a observat nimic. Nici nu cred că o să observe.” Era pictor, pictor până-n străfundurile lui. Și mai departe. „Vei fi celebru!” – îi spuneam, mai în glumă, mai în serios. Rânceja satisfăcut și striga dând din mâini „Pământ!” Îl obseda fizionomia bătrânilor și copacii. Căuta, de fapt, chipul Bătrâneții, vroia să-l fixeze pe pânză. „Și-apoi să-l distrug.” „Ai găsit-o?” – l-am întrebat. A înțeles. M-a privit urât, tulbure. „Nu. Dacă o găseam, nu mai eram aici. Acum. Pricepi?” Mîntea. Ne chemase brusc, fără să ne spună de ce și acum prea nu reușea să fie cu noi tot timpul, îl frământa altceva, era neatent, îi furau alte gânduri și asta se-ntâmpla rar. Mai ales la un chef cu prietenii. „Ai găsit-o?” – l-am luat iar. „Du-te-n...” – vru să mă înjure. „Ai găsit-o?” – nu-l slăbeam. Ceda. „E sor-sa. Nu e Ea! Imbeculele, nu pricepi că ar fi fost prea ușor? Prea repede. Și-ntr-un sat ca ăsta!” L-am lăchidat spunându-i că soră-sa nu mă interesează. A luat foc. „Pământ! Pământule, hai s-o vezi! Hai s-o vezi, nenorocite!” Asta așteptam! La lumina lumânărilor ne privea un chip ireal, halucinant. După câteva minute îi spun că chipul seamănă cu maică-sa. „Ba, cu mă-ta! Cu mă-ta, Pământule! N-o să mai reușesc așa ceva ani de zile. Ani de zile...” Moartea se balansa din cărămizi spre frescă, pulsând și privindu-ne lacomă.

Nici nu mai știu cât am stat acolo. Ca proștii. Când ne-am întors, prietenii noștri dormeau care pe unde-i prinsese băutura. Ne-am îmbrătat și noi. Lemn.

Gheorghe DOBRE

Ovidiu

Cei aflați în exil nu suferă de dorul de patrie, așa cum presupun cei care au rămas. Exilații nu suferă nici de singurătate, așa cum s-ar crede. Nu le e dor de nimeni și de nimic. S-au obișnuit cu noile locuri, cu oamenii străini și obiceiurile lor ciudate, au mâncat mâncarea lor, le-au băut vinul și au dansat cu ei până în zori. Cu timpul, au învățat limba locului și s-au deprins să se închine la zeii pe care localnicii îi adoră.

Cei aflați în exil suferă doar de nesomn. Li se plimbă prin gând

imagini răzlete cu lanuri de grâu înțuite cu maici, dealuri culcușite sub plecturi de iarbă, munți legănați în plasa răurilor și marea cea neagră involburată spre răsărit.

Cei plecați în exil zăbesc adesea când ațipesc pentru câteva clipe. Mai ales când bate vântul peste Bărăgan sau când se odihnesc Dunărea în Delta, printre cormorani.

Nu vă faceți griji, exilații sunt bine. Nu le e dor de nimeni și de nimic. Sunt doar obosiți de nesomn.

Marius Stan, Constanța, 9 iulie 2021

LIBERTAS

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

Tiparul executat la S.C. ARTPRINT™ S.R.L.

Slobozia - Ialomia, Cod. 8400, str. Iancu, Lot 3

Tel: 0243 234480; 0744 336 593, E-MAIL: artprintrsl@yahoo.com

Revista poate fi procurată de la sediul redacției și de la Biblioteca Municipală redacției

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Ștefan Bănuțescu”, Muzeul Național al Agriculturii, Central Cultural UNESCO „Ionel Perlea”, Central Creației Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița.

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.revistahelis.ro

Sponsori: ELECTRO Slobozia, CONVIC Slobozia, PUCHI ELECTRO Slobozia, ANONIM Urziceni

ADMINISTRAȚIA

E-mail: gigzap2002@yahoo.com

SLOBOZIA,

Str. Matei Basarab, Nr.26

Central Cultural „Ionel Perlea” Et.1

CONT: RO85CECEL0143R0N0091587

Suc. CEC Slobozia

REDACȚIA

Redactor șef adjunct - Titi DAMIAN

PROZA - Florentina Loredana DALIAN, F.M. CIOCEA

POEZIE - Costel BUDNOICA, P.I. CREȚU

TEATRU - Șerban CODRIN

FILOZOFIE - Alexandru BULANDRA, dr. Grigore SPERMEZAN

ISTORIE, ARHEOLOGIE - Marian ȘTEFAN,

Dr. Florin VLAD, Vitalie BUZU

ARTĂ - Ana-Amelia DINCĂ

MUZICĂ - Nicolae ROTARIU

ETNOGRAFIE, TRADIȚII POPULARE - Răzvan CIUCĂ,

Dr. Criști OBRĂEAN

EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROȘCA,

Mihaela RACOVITĂEANU

INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Vasile IORDACHE

TEHNOREDACTARE: www.tipografieialomita.ro